

*Starvsmannafelagið skal
hava nýggjan formann*

Vaktarskifti

4

Helena er flogterna

Eftir at hava starvast í 15 ár sum sjúkraræktarfrøðingur vildi Helena Johannesen, búsitandi í Miðvági, royna nýggja starvsleið. Hon vildi hava „luftforandring“ sum hon tekur til, og tað fekk hon bæði so og so, tí nú er hennara arbeiðspláss í luftini.

22-25

NIELS OG SÚNI
BJÓÐA SEG FRAM:

Vaktarskifti

32

KLUMMAN

Er tað ikki strævið at koyra?

34

EFTIR ARBEIÐSTÍÐ

Marni savnar fótbólthagtøl

Uppskot til aðalfundin

Áminning: Uppskot frá limunum í Starvsmannafelagnum til ársaðalfundin skulu vera skrivstovu felagsins í hendi í seinasta lagi 7 dagar fyri aðalfundin.

Hetta merkir, at hevr tú eitt uppskot til broytingar í viðtøkum felagsins ella annað uppskot til aðalfundin, skal uppskotið vera skrivstovuni í hendi í **seinasta lagi leygardagin 27. februar.**

Uppskot skulu sendast við telduposti til starvsmannafelag@starvsmannafelag.fo.

ÚTGEVARI:

Starvsmannafelagið
J. H. Schrøtersgøta 9
Postsmoga 165
110 Tórshavn
Telefon 61 48 68
Fax 31 10 92
T-postur:
starvsmannafelag@starvsmannafelag.fo
Heimasíða: www.starvsmannafelag.fo

SKRIVSTOVUTÍÐ: kl. 09.00 – 16.00
Bílegging av húsunum.
Ring eftir kl. 13.00

TELEFON TÍÐ: kl. 10.00 – 15.00

NEVND:

Selma Ellingsgaard, forkvinna
Súni Selfoss, næstformaður
Niels á Reynatúgvu, nevndarlimur
Karin Jacobsen, nevndarlimur
Svend Áge Seloy, nevndarlimur

FELAGSSKRIVARI:

Anna D. Johannesen

SAMSKIPARI:

Guðrið Joensen

TRYGGINGARRÁÐGEVI:

John Kjær, tlf. 21 81 87

KUNNINGARRÁÐGEVI:

Dánjal Højgaard

Starvsmannafelagið hevur umboð í yrkisútbúgvingarráðnum, Skrásættingareftirlitinum og nevndini fyri Handilsskúlan.

Starvsmannafelagið er limur í Norðurlandsku felagsskapinum SUN, NTR, NSO og Altjóða felagsskapinum ISKA

SOSIALRÁÐGEVI:

Leif Olsen, tlf. 31 63 39

STARVSBLAÐIÐ

verður sent limum Starvsmannafelagsins ókeypis. Loyvt er at endurgeva tilfar, ella partar av tilfari (*myndir undantiknar*) treytað av, at keldan verður upplýst.

LAGT TIL RÆTTIS:

Nevndin (ábyrgd)
Sp/f Rit&Ráð, tlf. 22 92 42

UMBRÓTING, SNIDGEVING,
PRENT OG LIÐUGGERÐ:
Føroyaprent, tlf. 31 45 55

PERMUMYND:

Mynd: Jens Kr. Vang

NORÐURLANDSKT UMHVÖRVISMERKI
Svanamerktur prentlutur 541 705

Takk!

Tað er ein serlig sorgblíð kensla at vita, at dagarnir sum forkvinna skjótt eru taldir.

Eg eri takksom fyri at hava átt hendan framhjárætt í átta ár. At hava fingið álitid litið til.

Starvið, samstarvið, upplivingar, avbjóðingar og knýttu bondini hava lært meg nóg og eru mær virðismikil.

Tíðin er eitt sjáldsamt fyrbrigdi. At tað longu eru 8 ár síðani, er torført at fata. 8 ár ganga ómetaliga skjótt, tá vit hyggja aftur í tíðina og tykist sum long løta, tá vit hugsa frameftir. 2024 er fjart og ókent - tó eru bert 8 ár til vit skriva 2024, um vit hava lív og heilsuna og Guð vil, sum tey gomlu lærdu okkum.

Takk mínir dugnaligu starvsfelagar í umsiting okkara, ið hvønn dag leggja nógv fyri at tæna limunum á bestan hátt. Tit eru gull verd.

Takk allir tit nevndarlimir, ið eg hava verið so heppin at samstarva við hesi árin. Øll hava tikið við ábyrgdini til tess at virka fyri bestu korum og sømdum fyri limirnar - og tað er alla æru vert.

Takk tit ráðgevar, ið altíð eru beinasamir at heita á og veita limunum eina góða tæna. Og tit áhugafeløg, fakbólkar, nevndir og feløg, ið knýtt eru at okkara felag eiga somu tókkina.

Hjartans tókk øll tit álitisfólk. Tit eru mergurin, hornasteinurin, í okkara felagsskapi og tykkara arbeiði hevur ómissandi týðning fyri limir felagsins.

Og takk allir tit limir. Tit eru Starvsmannafelagið. Uttan limir onki felag og

tað er tykkum fyri at takka, at Starvsmannafelagið er eitt virkið og sterkt felag. Saman eru vit sterkari - og saman ert tú sterkari.

Eg takki eisini øllum okkara góðu starvsfeløgum í Fakfelagssamstarvinum og hinum fakfeløgnum, bæði innan og uttanlands. Vit samstarva og taka tøk saman, og gera tí enn størri mun. Saman vinna vit framá leið og gera framtíðina bjartari.

Starvsmannafelagið stendur mínum hjarta nær, og eg fari altíð at vera góð við okkara felag. Fari altíð at hava áhuga fyri, hvat er á breddanum og at tað gongur Starvsmannafelagnum væl eins og føroysku fakfelagsrørsluni sum heild.

Ein skipaður arbeiðsmarknaður, bæði á arbeiðstakara- og á arbeiðsgevarasíðu, borgar fyri tryggleika og framburði.

Umráðandi er at geva sáttmálaløpnum og politiska myndugleikanum konstruktivt við- og mótspæl.

Samskiptið, dialogurin, við okkara sáttmálapartar er altavgerandi skulu mál og tvístøður loysast og avtalur fáast í lag.

Tað er týðningarmikið, tað samskiptið vit hava og hava havt við arbeiðsgevarasíðuna, herundir eisini leiðslurnar. Felags átøk hava vit havt, mong áhugaverd kjak, semjur og ósemjur og í flestu forum hava vit megnað at funnið gagnligar loysnir. Bæði semjur og ósemjur flyta okkum framá.

SELMA ELLINGSGAARD
forkvinna

Og takk allir tit limir. Tit eru Starvsmannafelagið. Uttan limir onki felag og tað er tykkum fyri at takka, at Starvsmannafelagið er eitt virkið og sterkt felag. Saman eru vit sterkari – og saman ert tú sterkari.

Eg eri somuleiðis takksom fyri at eiga hesar royndir og sambond í ryggsekkinum.

Míni góðu familju og vinum takki eg eisini hjartaliga. Stuðul, tolni og eggjan eru neyðug, skal tað vera gjørligt at røkja slíkt starv í fleiri ár. Eg eri heppin.

Eg fari at enda at ynskja tykkum og okkum øllum eina tryggja, bjarta framtíð og at vit minnst til at vera móti øðrum, sum vit ynskja at onnur skulu vera móti okkum.

Helena h.m. saman við einum av starvsfelögum sínum, Súnu Hansen

Umframt at røkja vanligu farleiðirnar, hevði Atlantic Airways í 2008 stórt virksemla á øðrum farleiðum, og søktu tí eftir fleiri flogternum. Helena søkti og fekk starv. Fyrsta stigið var í skúla í Esbjerg og síðani starvsvenjing sum eyka flogterna á flogi, og eftir eina ávísa tíð við starvsroyndum, varð hon góðkend sum ein partur av manningini.

Tað munnu vera tey fægstu ferðafólk, sum ikki hava nakað av firvaldum í búkinum, og kanna dúgliga veðurlíkindini, tá ein flogferð er fyri framman, men tað hugsar Helena als ikki um. Tað er sum tá vit onnur fara í bussin. – Nei, eg eri ongantíð bangin at fara á flog, heldur ikki um veðrið er ólagaligt, og tað hevði heldur ikki riggað sum flogterna. Fer flogfarið at røra eitt sindur upp á seg, verða eyguni á ferðafólki fyrst og fremst vend

móti okkum, og tá ræður um at vera róligur, sigur Helena.

TRYGDIN FREMST

Ivaleynt eru fólk sum halda, at fremsta uppgávan hjá flogternunum er at borðreiða við matpakkanum og onkrum afturvíð, men so er ikki, greiðir Helena frá.

– Tað sum útbúgvingin fyrst og fremst snýr seg um, er tryggin. Hendir okkurt óvæntað, so fólk skulu úr flogfarinum, uttan mun til hvar tað er, so er tað okkara uppgáva at síggja til, at tað hendir so skjótt og trygt sum gjørligt. Vit hava útbúgving í og venja javnan hvussu vit skulu handfara allar hugsandi støður.

Hóast flúgvitúrurin eitt nú til Danmarkar ikki er drúgvur enn einar tveir tímar, kann so mangt koma fyri.

– Tað kemur sjálvandi eisini fyri, at fólk kunnu gerast ússalig av einhvørjari orsök.

Kann vera eldri fólk, onkur kanska bangin fyri at flúgva og hjá onkrum hevur kvøldið fyri ein morguntúr verið heldur lívligt, og eru tí ikki so væl fyri. Tá er gott at vita hvussu ein tilíkk støða skal handfarast. Somuleiðis flyta vit nógvar sjúklingar til viðgerðar uttanlands. At hava eina útbúgving sum sjúkrarøktarfrøðingur ger tað tá ikki verri, sigur Helena sum leggur afturat, at samlaða myndin av ferðafólki er, at tey eru sera fitt og lagalig, og tað kemur næstan ikki fyri at fólk gerast ólátað. Flogternurnar fáa ofta góð orð frá ikki minst útlendskum ferðafólki sum takk fyri góða tænastu og at tey so harafturat fáa ókeypis at eta og drekka er fyri tey óhoyrt aðrastaðni.

YMISKIR DAGAR

Helena greiðir frá, at arbeiði sum flogterna er rættiliga øðrvísi enn flestu onnur

Helena er flogterna

Tryggin fremst – síðani kemur matpakkin,
kaffi og annar blíðskapur

Eftir at hava starvast í 15 ár sum sjúkrarøktarfrøðingur vildi Helena Johannesen, búsitandi í Miðvági, royna nýggja starvsleið. Hon vildi hava „luftforandring“ sum hon tekur til, og tað fekk hon bæði so og so, tí nú er hennara arbeiðspláss í luftini. Fyrr í ár blivu flogternurnar partur av Starvsmannafelagnum.

---

starvsøki. Hóast tað ikki er kropsliga strævið, so eru mangan drúgvir dagar, – upp í hálfvanfjurtandi tíma. Ikki ber til at fara í kantinuna at sleppa av eina løtu, men tú skal vera ON alla tíðina. Rættiliga skiftandi arbeiðstíðir, kvøld, nátt, vikuskifti og høgtíðir, men hetta er jú ein partur av arbeiðinum. Men hetta er eisini eitt sera spennandi arbeiði við nógvum og ymiskum upplivingum, og tú kemur í samband við einum hópi av fólki. Umframt vanligu flúgvingina millum norðurlond gera vit túrar til Barcelona, Mallorca og Kreta umframt ymiskar leigutúrar. Ein uppliving í sær sjálvum er at koma úr kuldanum og lenda fáar tímar eftir í nógvum hita og bakandi sól.

SÚLAN

Fyrstu mongu árinum høvdu føroysku flogternurnar einki fakfelag at halda seg til.

Tvær av flogternunum umboðaðu hinar í sambandi við samráðingar, men tá talið av flogternum, fyri umleið tígju árum síðani óktist munandi, tóku tær seg saman og stovnaðu Súluna, sum gjørdist teirra fakfelag. Bæði seinastu árinum hevur Helena verið forkvinna felagsins. Hon greiðir frá, at tey virkaðu sum onnur fakfelag á privata arbeiðsmarknaðinum og høvdu sínar sáttmálasamráðingar við Vinnuhúsið, sum umboðaði Atlantic. Málini vóru sum hjá øðrum feløgum um lønarviðurskifti og ymisk arbeiðs- viðurskifti.

Í dag eru 23 flogternur í fóstum starvi og harafturat fleiri sum arbeiða sum freelance flogternur / tænarar, og komu nú eftir, at frægast mundi vera at kasta saman við øðrum fakfelag, sum natúrliga gjørdist Starvsmannafelagið, har tær gjørdust limir í januar mánað í ár. Helena heldur,

at tað var rætt avgerð, so nú verður Súl- an sjálvstøðugur fakbólkur innan karm- arnar hjá Starvsmannafelagnum, sum 1. november í ár fer at taka sær av næstu sáttmálasamráðingunum hjá føroysku flogternunum. Helena leggur staðiliga dent á, at tey hava eitt avbera gott sam- skifti sín arbeiðsgevara og at Atlantic Airways er eitt gott arbeiðspláss, við góð- um og dugnaligum starvsfólki. ■

– Nei, eg eri ongantíð bangin at fara á flog, heldur ikki um veðrið er ólagaligt, og tað hevði heldur ikki riggað sum flogterna.

Hvílandi limur í Starvsmannafelagnum

Limir, ið annaðhvørt gerast arbeiðsleysir, eru í farloyvi uttan løn, ella fara undir útbúgving, kunnu gerast hvílandi limir í Starvsmannafelagnum. Hvílandi limaskapurin hevur við sær at tit varðveita samlagstryggingina og onnur rættindi, so sum avsláttur frá fyrítøkum, ið vit hava gjørt avtalu við, og avsláttur av leigu av húsum okkara.

Samlagstryggingin fevnir um lívstrygging, hjúnafelegatrygging, trygging móti ávísam hættisligum sjúkum umframt trygging móti ávísam hættisligum sjúkum hjá børnum undir 18 ár. Sí heimasíðuna hjá LÍV, www.liv.fo. Eisini fevnir tryggingin um eina lokalupphædd, sum fólk fáa, tá tey verða 67 ár, men henda upphædd verður niðurlaða komandi árin.

Kostnaður fyri at vera hvílandi limur er 100 krónur um mánaðin, og samlagstryggingin kostar 200 krónur um mánaðin.

Teir limir sum rinda limagjald umvegis ALS, mugu sjálvir rinda samlagstryggingina umframt. Hetta er eisini 200 krónur.

- Um tú ætlar at gerast hvílandi limur, og vil vita hvar hesi gjöld skulu flytast, so verður tú vinarliga biðin um at venda tær til felagið á tlf. 614868 ella við at senda teldupost til starvsmannafelag@starvsmannafelag.fo

Spyr okkara ráðgevar á heimasíðu okkara

Starvsmannafelagið hevur fleiri ráðgevar, við ymsum førleikum, knýttar at felagnum. Nú ber til at fara inn á heimasíðu felagsins www.starvsmannafelag.fo og skriva til viðkomandi ráðgeva, um tú hevur onkran fyrispurning, sum viðkoma tínum starvi – sosialum viðurskiptum, eftirløn ella lögfrøðiligum málum. Á forsíðuni til vinstru er mynd av ráðgevonum, har kanst tú fara inn, og velja tann ráðgevan, tú metir kann svara tínum fyrispurningi. Fyrispurningarnir verða viðgjørdir í trúnaði.

Frá álitisfólkafundum í
Starvsmannafelagnum á Hotel Føroyum

Hevur tú hug at kjósa títt álitisfólk til ársins álitisfólk 2016?

Seinastu nógvu árinum hevur Starvsmannafelagið kosið ársins álitisfólk á aðalfundi felagsins.

Hetta tí felagið metir, at arbeiði sum álitisfólk gera, er av stórum týdningi – bæði fyri felagið, limir og leiðslur. Eitt arbeiði, ið kanska ikki altíð verður nóg virðismett.

Ofta er ringt at velja ímillum, hvør skal hava heiðurin. Nevndin hevur tí m.a. hugt eftir hesum kriterium: *Royndir sum álitisfólk – Virkin í fakfelagshøpi – Arbeitt fyri at vart rættindi og skyldur hjá starvsfólki/felag.*

Vit heita á limir okkara um at **senda okkum innstilling** hvønn tey meta eiga at verða kosin ársins álitisfólk.

Í uppskotinum skal stutt verða greitt frá hví tit halda at tað fólk, ið tit skjóta upp, skal fáa heiðurin at verða kosið Ársins álitisfólk. Send felagnum ein teldupost ella eitt bræv við uppskoti tykkara, so hetta er felagnum í hendi í **seinasta lagi trýggjar dagar áðrenn aðalfundin**. Aðalfundurin verður 5. mars.

Tað er nevnd felagsins, ið tekur avgerð um hvør fær heiðurin. Nevndin tilskilar sær rætt til sjálv at koma við uppskoti, um hvør skal gerast Ársins álitisfólk, um hon heldur tað verða neyðugt.

Mangla limirnir álitisfólk?

Limir, ið ikki hava álitisfólk, verða biðin um at venda sær til felagið. Teir limir, ið ikki hava álitisfólk, orsaka av at ov fáir limir eru á deildini, verða biðin um at venda sær til felagið annahvørt á tlf 614868 ella at senda teldupost til: starvsmannafelag@starvsmannafelag.fo og upplýsa okkum tykkara teldupostadressu, soleiðis at tit kunnu fáa ymiska kunning frá felagnum.

Á myndini síggja vit Selmu Ellingsgaard, forkvinnu í Starvsmannafelagnum og Helenu Johannesen, forkvinnu í Súluni, tá ið tær undirskrivaðu samanleggingaravtaluna. Forkvinnurnar í báðum feløgnum siga seg fegnast um samanleggingina

Fakfeløg leggja saman

Fakfelagið hjá kabinustarvsfólkunum hjá Atlantic Airways og Starvsmannafelagið hava avgjørt at leggja saman. Samanleggingaravtalan varð herfyri undirskrivað í hølum Starvsmannafelagsins.

Súlan, sum hefur verið fakfelag hjá kabinustarvsfólkunum í føroyska flogfelagnum – tað sum vit best kenna sum flogternur – samtykti á eykaaðalfundi at leggja felagið saman við Starvsmannafelagnum, og hesum tók nevndin í Starvsmannafelagnum væl undir við og samtykti somuleiðis at taka undir við ynskjunum frá Súluni. Í báðum førum vóru samtyktirnar einmæltar. Samanleggingin fekk virknað frá 8. januar.

Ítøkiliga merkir samanleggingin, at feløgin ganga saman undir m.a. navninum og reglunum hjá Starvsmannafelagnum. Tey áleið 30 kabinustarvsfólkini, sum hava verið limir í Súluni, eru nú limir í Starvsmannafelagnum við fullum limarættindum og limaskyldum.

Nevndin í Súlunum fer frá, men heldur kortini fram sum fakbólkur í Starvsmannafelagnum, sum frammanundan hefur fleiri slíkar fakbólkar, og nevndin í Starvsmannafelagnum heldur fram sum áður.

Súlan hefur sáttmála við Føroya Arbeiðsgevarafelag. Starvsmannafelagið hefur nú yvirtikið tað formliga sáttmálaræði mótvegis Føroya Arbeiðsgevarafelag. Galdandi sáttmáli hjá Súluni fer úr gildi 1. november í ár.

Sáttmálin verður undirskrivaður í Starvsmannafelagnum

Nýggjur sáttmáli við KAF

Starvsmannafelagið og Kommunala Arbeiðsgevarafelagið, KAF, hava gjørt nýggjan 2-ára sáttmála fyri tey, sum arbeiða hjá kommununum, SEV og IRE. Sáttmálin er á sama stigi sum semjan við Fíggjarmálaráðið og byggir á ein karm á 4,15 prosent yvir tvey ár.

Nýggi sáttmálin er galdandi frá 1. oktober 2015 til 1. oktober 2017. Karmurin er tann sami sum í sáttmálanum við Fíggjarmálaráðið fyri sama tíðarskeið og lønarhækkingin fyrra árið er 1,71 % og seinna árið 1,9 %. Nakrir starvsbólkar verða umflokkaðir.

Eins og í sáttmálanum við landið er nú eisini staðfest í sáttmálanum við KAF, at hægri vaktargjaldið fyri at arbeiða um vikuskifti er galdandi fyri tíðarskeiðið frá kl. 17.00 fríggjadag til kl. 07.00 mánamorgun.

Í semjuni eru m.a. eisini avtalur, sum skulu menna arbeiðsumhvørvið og tryggja at fakliga førleikamenningin verður umsett til veruleika. Somuleiðis er avtala gjørd um hvussu arbeiðssteðgur skal fráboðast og við hvørji freist.

Aðrar tillagingar eru eisini, sum samsvara við broytingarnar, sum vórðu gjørdar í sáttmálanum við Fíggjarmálaráðið fyrr í vetur.

Vit eru politísk

men ikki partapolitísk

– Sum fakfelag hava vit eina samfelagsskyldu at gera okkara ávirkan galdandi móttvegis politiska myndugleikanum, soleiðis at hann virkar fyri at bøta um korini hjá løntakarafjældini og borgarum sum heild, sigur Selma Ellingsgaard, sum nú leggur frá sær eftir átta ár sum forkvinna í Starvsmannafelagnum

---

Hesi átta árin hava verið góð, spennandi, avbjóðandi og lærurík. At taka við eftir undanfarna formann, Gunnleiv Dalsgaard og so sjálv standa á odda fyri einum av landsins størstu fakfeløgum, størsta á almenna arbeiðsmarknaðinum, kendist sum ein serlig ábyrgd og viðurkenning, tá eg tók við í 2008. Eitt starv, sum er rættiliga nógv øðrvísi enn onnur størv. Tú gerst skjótt so at siga ein almennur persónur í okkara lítla samfelag, og starvið krevur, at tú altíð ert til taks. Eitt fulltíðar starv og nakað væl afturat, men hesum havi eg trivist væl í og roynt at gjørt mítt ítasta, við dyggari umsiting afturat mær, sigur Selma. Hon sigur samstundis, at hon hevur verið fegin um at havt sína útbúgving sum sosialráðgevi í skjáttuni.

– Tað snýr seg um menniskju, teirra lív, størv, gerandisdag og trivna og eg havi hvønn dag kunna gagnnýtt mínar fakligu førleikar eins væl og teir persónligu.

Umframt eisini fingið høvi at ment førleikarnar - og tað eri eg takksom fyri.

AVBJÓÐANDI BYRJAN

Selma tók við í mars mánaði 2008, og longu á heysti hetta sama árið byrjaði stóra fíggjarkreppan har m.a. íslenska bankakervið rapaði, og kreppan setti síni spor í øllum fíggjarheiminum. Tað hevði eisini sínar avleiðingar her hjá okkum, tó at Selma metir, at vit her heima ikki vórðu rakt á sama hátt, men eisini brúktu óttan og fylgdu útheiminum og skerjingar tí vórðu framdar, ið ikki áttu at verið framdar.

– Stutt eftir, eg varð vald, spurdi ein miðil: Hvat er tað ringasta tú kann ímynda tær, sum forkvinna? Eg svaraði, at tað var, um fólk mistu síni størv. Tíverri bleiv hetta ein veruleiki fyri fleiri av okkara limum. Dugnalg og trúgv starvsfólk, bæði á almenna og privata arbeiðsmarknaðinum, mistu síni størv við teimum stóru avleiðingum tað

hevur. Bæði fyri tann einstaka, familjuna og samfelagið alt.

– Vit gjørdu okkara ítasta at greiða myndugleikunum frá, hvussu meint tilíkar skerjingar raka - m.a. fyri at fyrirbyggja hesum skerjingum.

– Tíverri tóku myndugleikarnir ikki nóg stór atlit. Heldur hava vit sæð, at tað almenna skuldi veita somu tænarur við færri fólk og lægri játtanum, og tað merkir, alt annað líka, at tey eftirverandi skulu renna enn skjótari. Men mark er eisini fyri, hvat fólk megna.

– Skulu vit hava eitt framkomið og vælvirkandi samfelag, so er neyðugt við einum sterkum almennum geira. Hann er krumtappurin í einum vælferðarsamfelag, sigur forkvinnan.

– Kanningar viðvíkjandi strongd og trivnaði, ið vit hava gjørt seinnu árin, vísa, at tað gongur sjón fyri søgn; tað ber ikki til at fáa meira fyri minni – og ei heldur tað sama fyri minni.

– Hetta bítur seg sjálvan í halan. Tí

Selma Ellingsgaard, sum kom í nevdina í Starvsmannafelagnum í 2000 og gjørdist forkvinna í 2008, takkar nú fyri seg

hava vit lagt orku í at varpa ljós á avleiðingarnar og sálarliga arbeiðsumhvørvið, sigur Selma. Hon feignast um, at tað er eydnast at ávirka politiska myndugleikan, so politikarar hava fingið eyguni upp fyri hesum álvarsmáli og nú taka tað í álvara og eittnú hava sett pening av til at uppraðfesta Arbeiðseftirlitið við einum sálarfrøðingi. Og alneyðugt er eisini, at mantra'íð „meira fyri minni“ verður manað í jørðina.

Eitt virðiligt og konstruktivt samskiptið og samstarv við arbeiðsgevarasiðuna er eisini neyðugt, skalt tú tryggja limunum so góðar sømdir sum tilber. At duga at vera siðiliga ósamdur og leggja doyðin á at loysa tvístøður og finna loysnir, er neyðugt og ein dygd í okkara arbeiði, leggur Selma afturat.

FØRLEIKAMENNING

At starvsfólk fáa móguleikar at førleikamenna seg, stendur ovarliga á skránni hjá Starvsmannafelagnum. Og tað heldur forkvinnan hava alstóran týðning.

– Heimurin er í støðugari broyting og við tí eisini arbeiðsuppgáurnar. Tí er tað sera týðningarmikið, at starvsfólk eiga rættin at menna seg, og brúka hann, soleiðis at tey eru best móguliga fyri at røkja sínar dagligu uppgávur og eisini kunnu átaka sær aðrar og øðrvísi uppgávur. At tryggja at limirnir ikki verða afturúrsligdir er sera umráðandi.

– Vit hava havt fógur orð um strategiska førleikamenning í sáttmálanum. Tó

– Tað snýr seg um menniskju, teirra lív, størv, gerandisdag og trivna, og eg havi hvønn dag kunna gagnnýtt mínar fakligu førleikar eins væl og teir persónligu.

Jens Kr. Yang

hevur verið ov tilvildarligt um starvsfólkini hava fingið henda rættin, sum jú eisini eigur at vera stórt aktiv fyri arbeiðsgevaran. Í semjunum, gjørdar í heyst, hava partarnir avtalað, at nú skal nakað munagott gerast. Partarnir skulu regluliga eftirmeta, um avtalan um strategiska førleikamenning virkar eftir ætlan.

– Hetta er ein týðningarmikil avtala, sum peikar frameftir og veruliga fer at gagna limum felagsins – og samfelagnum sum heild.

EIN SAMFELAGSSKYLDA

Umframt tær siðbundnu og sjálvsøgdu fakfelagsuppgávarnar, at virka fyri at limir felagsins eiga so góðar lønarsømdir og umstøður á arbeiðsplássinum sum gjørligt, holla ráðgeving og stuðul til limirnar, tá og so skjótt tað er neyðugt, umframt aðrar tæmastur vit veita, hevur felagið eisini altíð gjørt vart við seg í sambandi við ymisk samfelagsviðurskifti. Tað er eisini ein sera týðandi partur av felagsins virksemin, heldur forkvinnan.

– Sum fakfelag kenna vit á okkum eina samfelagsskyldu at gera okkara til at ávirka politiska myndugleikan at taka atlit til, at korini hjá limum okkara og løntakaranum sum heild gerast so góð sum til ber, og vit hava tí bæði formligt og óformligt samskifti við politiska myndugleikan. Vit leggja stóran dent á at vera konstruktiv, tí vit vilja hava nakað konstruktivt burturúr. Tá kemur tú longst. Eingin skal ivast. Vit eru politisk, men ikki partapolitisk, leggur Selma dent á.

FJØLTÁTTAÐ OG SERMERKT

Í mun til onnur fakfeløg, sum umboða limir innan eitt ávíst fakøki, er Starvsmannafelagið øðrvísi og umboðar sera mong ymisk øki á almenna arbeiðsmarknaðinum eins og nøkur á tí privata. Tí er felagið eisini meira at samanlíkna við eitt meginfelag, tað danir kalla eitt forbund.

– Vit eru tað fakfelagið, sum umboðar

– At nevnd og umsiting mæta limunum á teirra arbeiðsplássum, og soleiðis kunnu minka um fjarstøðuna og fáa nærri innlit, er eitt gott átak.

---

nógv flestu fakbólkar í Føroyum. Vit fevna alt landið, og hetta fjølbroytni hevur sjálvandi eisini serligar avbjóðingar við sær. Eitt hitt týðningarmesta í tí sambandi er, at vit hava eina dygga álitisfólkaskipan, sum er beinagrindin í felagnum við dugnaligum álitisfólkum, sum eisini eru við til at røkja fakliga partin.

Í mong ár hava nøkur vælvirkandi áhugafeløg verið partur av Starvsmannafelagnum. Vegna tess, at felagið er so stórt og breitt, fór felagið fyri nøkrum árum síðani undir arbeiðið at skipa ymiskar fakbólkar, eftir tí leisti áhugafeløginu eru skipað. – Ein skipan, sum vit alla tíðina eiga at menna, soleiðis at vit kunnu taka størri atlit til fakliga partin hjá okkara limum, sigur Selma. Hon metir eisini vitjanirnar kring landið, sum hol varð sett á í 2009, vera sera týðningarmiklar í samansjóðingarrøpi, at limirnir kenna seg sum part av felagnum og minka um frástøðuna millum nevnd, umsiting og einstaka limin.

– At nevnd og umsiting mæta limunum á teirra arbeiðsplássum, og soleiðis kunnu minka um fjarstøðuna og fáa nærri innlit, er eitt gott og neyðugt átak. Altíð verða vit væl móttikin og limirnir hava tikið væl undir við hesum vitjanum. Vit hava gjørt hetta til afturvendandi átak og umráðandi er at halda fast í hesum framyvir.

– Eisini góða norðurlenska samstarvið, ið vit hava, er ómissandi. Tað er sera týðningarmikið fyri okkara menning at víðka sjónarringin og at londini læra hvør av øðrum, limunum at gagni.

FAKFELOGSSAMSTARV

Hóast fakfeløginu kunnu vera rættiliga ymisk í mun til limaskaran, heldur forkvinnan í Starvsmannafelagnum, at hesi hava øll nógv tey kunnu vera felags og standa saman um. Í Fakfelagssamstarvinum eru, saman við Starvsmannafelagnum, í dag Akademikarafelagið, Havnar Arbeiðskvinnufelag, Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar, Lærafelagið og Pedagogfelagið. Regluliga hittast feløginu til fundar, har viðgjörd verða mong ymisk mál av felags áhuga og felags átøk verða lögð til rættis. Selma minnr á, at hesi feløginu umboða ikki færri enn eini 7000 limir. Fakfelagssamstarvið er týðandi fyri føroysku fakfelagsrørsluna, og feløginu hava eisini jú samtykt at styrkja samstarvið og fara at seta ráðgeva í fast starv í næstum.

– Hetta er gleðiligt og litið verður frameftir, sigur Selma og leggur dent á, at tað ræður um at nýta bæði figgjarligu og menniskjaligu orkuna sum best, øllum at gagni.

GEVST EFTIR ÁTTA ÁRUM

Leygardagin 5. mars verður vaktarskifti á brúnni hjá Starvsmannafelagnum. Tá takkar Selma fyri seg eftir átta árum á fremstu rók felagsins.

– Varð eg afturvald, kundi eg í mesta lagi sitið í fyra ár afturat, sum lóg felagsins sigur, og eg havi hugsað meg væl um og leingi. Av tí eg veit, at tað er ein deadline um fyra ár, og eg nú eri 44, haldi eg, at hetta er rætta lötan. Avgerðin er tikin. Var eg 63 ára gomul, hevði eg ikki ivast í at stilla upp aftur.

– Tað er við sorgblíðni, eg havi tikið hesa avgerð og samstundis eisini við stórum takksemin, sigur Selma Ellingsgaard, sum nú fer aftur í starv hjá Tórshavnar kommunu, har hon byrjaði sína sosialráðgeva starvstíð fyri 20 árum síðani, eftir lokna útbúgving í Aarhus á sumri 1996.

Ársfrágreiðingin 2015-2016

INNGANGUR

Í ár eru fimmtíggj ár liðin, síðani Starvsmannafelagið varð sett á stovn. So felag okkara hevur hálvrun dan stovningardag í ár. Aðalfundur felagsins verður hildin leygardagin 5. mars, og Norðurlandahúsið verður karmur um fundin. Nakrar ferðir áður hava vit hildið fundin í vakra og sermerkta Norðurlandahúsinum.

Ársfrágreiðingin lýsir gongdina farna árið og ymsar tættir av virkse mi felagsins. Eins og undanfarin ár hevur eisini farna árið havt nógv at bjóða. Áhugavert og kveikjandi, og vit takka fyri árið, ið er lagt aftur at goymsluni. Vit líta frameftir í teirri vón, at 2016 verður eitt gott og lívgandi ár, og vit vita, at nýggir møguleikar og spennandi avbjóðingar eru fyri framman.

Sum siðvenja hevur verið á aðalfundum felagsins, so verður eisini gestur við á fundinum í ár. Vit hava bjóðað landsstýriskvinnuni við figgjarmálum, Kristinu Háfoss, at røða fyri okkum og hava heitt á hana at umrøða mál, ið eru aktuell og viðkomandi fyri føroysku arbeiðstakararnar. Vit fegnast um, at Kristina Háfoss hevur játtað at verða gestur okkara, og áhugavert verður at frætta, hvørji mál hon fer at seta á breddan.

Í ár verða spennandi val á skráníni.

Stríðsval verður um bæði formanssessin og um nevndarsessirnar, og vit vóna sjálvsagt, at mong møta til aðalfundar at gera sína ávirkan galdandi. Eisini er gjørligt at atkvøða undan aðalfundinum, og

fyri fyrstu ferð verður tað á netinum, at atkvøðast kann. Hetta ynskja vit tó ikki fær fólk at setast aftur, tí hóast tú hevur atkvøtt frammanundan, ynskja vit so sanniliga, at tú eisini møtir á fundinum, sum er hægsta vald felagsins.

Antin Niels á Reynatúgvu ella Súni Selfoss fer at taka við sum formaður, nú Selma Ellingsgaard hevur avgjørt ikki at stilla upp aftur eftir átta ár sum forkvinna fyri felagið. Tann av teimum báðum, ið verður valdur til formann, verður valdur fyri eitt fyra ára skeið.

Tveir nevndarlimir skulu eisini veljast, og heili seks fólk bjóða sær at taka við hesi ábyrgd. Tey eru Alma Hansen, Gunnar Hjelm, Harald H. Haraldsen, Hilmar Augustinussen, Jóngerð Simonsen og Karin Jacobsen. Nevndarlimir verða valdir fyri eitt trý ára skeið.

Tað er sjáldan – og kanska fyrstu ferð, at so mong stilla upp til nevndarsessirnar. Og tað er hugaligt, at áhugin er so stóur.

Valevnini hava valgreinar her í Starvsblaðnum, og ynskja vit teimum øllum góða eydnu og takka fyri, at tey ynskja at taka við tí ábyrgd, tað er at ganga undan og umboða okkara fakfelag.

Hjartaliga vælkommin til 55. aðalfund felagsins, og vit vóna, at mong leita sær í Norðurlandahúsið seinnapartin 5. mars.

ALMENNAR VIÐMERKINGAR

Farna árið hevur mangt verið á breddanum, og í Starvsblaðnum, á heimasíðu okkara og á okkara Facebook-vanga hava

vit greinað og lýst mangar tættir, viðurskifti og mál, vit hava tikið lut í, og sum rørist millum limir felagsins og millum manna sum heild. Her liggur virðismikil kunning, ið altíð ber til at leita fram aftur.

Eitt, sum sermerkti farna árið, var sólarmyrkingin í mars. Hon var ein uppliving fyri lívið, og mong vóru ferðafólkin, ið høvdu leitað sær til okkara vakra oyggjaland at uppliva hetta náttúrunnar undur og okkara serstøku oyggjar. Okkara ferðavinna menninst og at hon eigur góðar sømdir er umráðandi. Hon er ein týðandi liður í at styrkja okkara inntøku-grundarlag og fjálga vit um hana, fær hon enn størri týdning fram yvir.

2015 hevur verið bæði samráðingarár og valár her heima. Eitt brot í ársfrágreiðingini snýr seg um samráðingarnar við Fíggjarmálaráðið og Kommunala Arbeiðsgevarafelagið.

Vit vistu, at val skuldi vera í seinasta lagi í november 2015. Tí hevur 2015 verið merkt av hesi vissu, og dúgliga hevur verið gitt, nær val fór at verða útskrivað. Starvsmannafelagið hevur brúkt orku til at varpa ljós á arbeiðsmarknaðarmál, ið hava týdning fyri limirnir. Nærri verður greitt frá hesum undir punktinum um „kjarnumálini“, og at tað loysir seg at stríðast svitast ikki.

Ólavsøku dag 29. juli útskrivaði nú fyrrverandi lögmaður, Kaj Leo Holm Johannesen, val, og 1. september sluppu vit so at seta krossin við hana, hann ella tann flokk, ið vit høvdu kjósað okkum.

Javnaðarflokkurinn bleiv størsti flokkur og fekk 8, Tjóðveldi 7, Sambandsflokkurinn 6, Fólkaflokkurinn 6, Framsókn 2, Miðflokkurinn 2 og Nýtt Sjálfstýri 2. Flokkarnir, ið nú mynda samgöngu, eru Javnaðarflokkurinn, Tjóðveldi og Framsókn. Og lögmaður er Aksel V. Johannesen.

Undan valinum lovaðu hesir flokkar millum annað, at lág- og miðallønt skuldu fáa ein skattalætta, komu tey til valdið. Sama lovaðu eisini allir hinir flokkarnir.

Hetta vallyftið bleiv partur av fíggarlógini og samtykt. Lág- og miðallønt fingur nú rættin til ein skattalætta, og tað vóru hesir somu lønarbólkar, ið høvdu tørvin í 2011, men tá fingur sera lítið í sín part.

Í Starvsblaðnum undan jólum hevði serfrøðingur nakrar greiningar av teimum skatta- og avgjaldsbroytingum, ið samgöngan hevði sett sær fyri at fremja, og hvørja ávirkan tær fóru at fáa. Vit vóna, at skattalættin fer at gera góðan mun, og fleiri kommunur hava eisini tikið egin stig at lækka skattin.

Henda samgöngan hevur eisini verið altrá eftir at fáa javnvág og yvirskot á fíggarlógini. Alt gott um tað. Tað má bara ikki gerast ov dýrtkeypt at fáa eitt roknistykki at passa.

Tá ið skipanir ætlandi skulu broytast og tillagast, mugu og skulu relevantir partar verða spurdir til ráðs og verða við í tilgöngdini.

Í mun til pensiónsskipanina mæltu vit tí staðiliga samgönguni til at steðga á og ikki fremja broytingar, fyrr enn eitt fullfíggað uppskot var greitt, ið hevði fingið neyðugu viðgerðina, og allir viðkomandi partar høvdu fingið lýst síni sjónarmið og veruliga vóru tikin við upp á ráð.

Sjálvt skilagóðar ætlanir kunnu fáa skot fyri bógvin, um hoyring verður umlopin ella niðurræðfest. Tað var hugstoytt, at samtykt varð at lækka grundupphæddina í fólkapensjónini, áðrenn øll eftirlønarlógin er kend. Samhaldsfastið hækkaði lutfalsliga meira, tó prinsippið, hetta at broyta, áðrenn verulig hoyring og gjøgnumskygnið valdar, er als ikki í lagi. Tað má og skal virðast. Boðskapin hevur politiski myndugleikin lovað at taka til eftirtektar, og fara vit sjálvsagt at tvíhalda um, at hetta verður fylgt.

Eins og við pensjónsnýskipanini er ein fiskivinnunýskipan á trappunum, og samgöngan hevur sett sær fyri, at eisini hendan nýskipan skal siggja dagsins ljós í 2016. Eins og pensjónsnýskipanin hevur ein fiskivinnunýskipan verið leingi á veg.

Alneyðugt er við greiðum, skipaðum reglum, og at hon nú verður veruleiki. Og at semjan um okkara størsta aktiv, havsins gráa gull, verður kjølfest í breiðari, berandi semju millum flokkarnar á tingi.

Okkum tørvar stabilitet og álit á, at ein slík skipan ikki fer at rekast sum tongul í brimi og kunna broytast og tillagast, so hvørt sum samgöngurnar skifta.

Hetta er eitt krav og ein tørnur bæði hjá vinnuni og eisini hjá hvørjum einstøkum føroyingi.

Okkara høvuðsinntøkukelda má liggja í tryggum, fóstum kørmum og vera ein inntøkukelda, ið okkara samfelag fær størstu nyttuna av.

Okkara felags kassi má fáa ein dyggan part av teim inntøkum, havsins gráa gull kastar av sær. Soleiðis tryggja vit, at vit eiga eitt framkomið samfelag, vit tryggja okkara vælferðartænastur, og at tær styrkjast og mennast.

Ófriður og ótryggleiki valda nógvastaðni, og eisini vit kunnu nú meira ítøkilig kenna, hvat hesin ófriður og ótryggleiki merkir. Hesa vanlagnu, mong av okkara brøðrum og systurum í Síriú og so mangar staðir kring heimin mugu liva við dag og dagliga.

Harðrenda og ómenniskjansliga atsóknin í París og aðrar ræðuligar atsóknir, framdar eru av víðgöngdum islamistum, mugu ikki fáa okkum at skera allar muslimar yvir ein kamb.

Hesir harðrendu og víðgöngu islamistar skaða muslimar, júst sum teir skaða kristin, jødar, ateistar, hinduar, ja okkum øll.

Teirra gerðir mugu ikki fáa okkum at halda, at muslimar eru øðrvísi menniskju enn onnur. Teir eru júst líka ymiskir og vit eru ymisk.

Hetta eru ómánsligar og ómenniskjansligar gerðir.

Teirra vilji er at ræða okkum, spjaða okkum, seta fólk upp ímóti hvørjum

øðrum, teppa okkum, taka talufrælsið frá okkum, roynd at knúsa súlurnar undir okkara fólkaraði.

Og lata vit okkum ræða, lata vit okkum kúga, lata vit okkum spjaða og lata illgruna og ótta fáa fastatøkur, tá eru vit á vandakós.

Liberté, égalité et fraternité – frælsi, javnrættur og brøðralag – eru grundarsteinar undir frönsku tjóðini.

Hesi skulu vit styrkja og sláa manngarð um.

Sum í øllum lívsins viðurskiftum, so eru tað samstarv og semjur, ið mugu finnast. Semjur, ið eru alt annað enn lættar at finna og gera. Sum samfelag kunnu vit vísa tolsemi og nýhugsan og gera tað, sum stendur í okkara makt at hjálpa til.

At vit skulu elska okkara næsta sum okkum sjálf, er eitt av teim boðum, lagt er í okkum frá barnsbeini.

Vit føroyingar eru hjálpsamir, og vit kunnu øll gera mun.

KJARNUMÁL Í VALÁRINUM

Sum nakað nýtt valdu vit fyri fyrstu ferð at kjósa okkum nøkur kjarnumál í sambandi við lögtingsvalið, ið vit vistu fór at verða í seinasta lagi í november 2015.

Vit vistu um slík átøk umvegis okkara norðurlendsku sambond og hildu, at nú var tíðin komin til, at eisini vit gjørdur slíkt átak.

Nevnd og umsiting høvdu gjørt fyrrireikingar undan álitisfólkafundinum í desember 2014.

Á fundinum var hugarok um evnið, og síðan raðfestu vit tey mál, felagið skuldi kjósa sær.

Vit ynsktu, at kjarnumálini vóru kjølfest í mergi felagsins, álitisfólkunum. Í valárinum hava vit so varpað ljós á kjarnumálini, og allir politisku flokkarnir blivu spurdir um hesi, og hvørt tey tóku undir við teimum ella ei.

Vit fingur svar frá øllum flokkum og keyptu okkum eitt serblað í Sosialinum, ið snúði seg um kjarnumálini og tey svar, vit høvdu fingið frá flokkunum.

At gera m.a. hetta átak og varpa ljós á málini hevur havt ávirkan:

Vit hava beinleiðis sæð nøkur teirra aftur í valdystinum og eisini í samgöngu-

skjalinum. Sjónligast er nokk málið um sálarliga arbeiðsumhvørvið, ið veruliga er sett á breddan.

Hetta átak, at kjósa kjarnumál, er avgjørt nakað, ið vert er at endurtaka, hvørja ferð løgtingsval stundar til.

Feløgini í Fakfelagssamstarvinum gjørdur eisini fleiri og munagóð átøk saman undan valinum og varpaðu í felag ljós á týðandi mál, eisini samanfallandi við kjarnumálini.

Vit skipaðu m.a. fyri beinleiðis kjaki á Rás2 við luttøku av valemnum úr øllum flokkum, skipaðu fyri felags kampanju og felags tiltaki á Fólkafundinum.

Øll hesi tiltøk hava týðning í okkara stremban eftir at fáa politiska myndugleikan at taka atlit til tey mál, fakfeløgini meta alneyðugt er at gera nakað við.

Tað kundi verið eitt áhugavert og gott átak, um Fakfelagssamstarvið eisini saman kjósar sær kjarnumál eftir hesum leisti í góðari tíð undan næsta løgtingsvali.

SAMRÁÐINGARNAR VIÐ FMR OG KAF

12. oktobur skrivaðu vit undir nýggjan 2-ára sáttmála við Fíggjarmálaráðið, og 17. desember skrivaðu vit undir við Kommunala Arbeiðsgevarafelagið. 4,15 % í 2 ár, ávikavist 2,25 % og 1,90 % varð úrslitið av samráðingunum hesa ferð.

Summar partar av semjuni vóru vit fegnari um enn aðrar. Samanumtikið tó ein semja, vit kunnu liva við – og sama siga sáttmálapartarnir.

Starvsmannafelagið hevði ætlað at fáa eina munagóða generella lønarhækking. Tað er tí ongin loyna, at lønarhækkingin seinna árið var ikki hon, vit fóru eftir.

Vit fingur lýst eina væl døkkari mynd av framtíðar búskaparvænunum, enn myndin, sum eftir okkara tykki varð málað av fleiri undan løgtingsvalinum. Tá avtornaði, bleiv úrslitið tey 4,15 %.

Eins og vit ikki vóru nøgd, var úrslitið eisini hægri enn pínemarkið hjá arbeiðsgevarasiðuni. So báðir partar máttu geva seg, og soleiðis eru samráðingar háttaðar. Vit eru sannførd um, at hetta var tað úrslitið, ið bar til at røkka á hesum sinni.

Vit gleðast um, at vit hava fingið nakrar

góðar ásetingar í sáttmálarnar. Uttan at vera noydd at selja burtur av arvasilvurinum.

Millum annað er nú staðfest einaferð med alla, at vaktargjaldið fyri vikuskiftið, vaktargjald 2, verður roknað frá kl. 17:00 fríggjadag til mánamorgun kl. 7:00.

Øll eiga nú 15 % í eftirløn, við tað at limir okkara í Sjúkraflutningstænastuni nú eisini fáa 15 % í eftirløn. Og tað fegnast vit um.

Sum vanligt er, vórðu eisini hesa ferð nakrir starvsbólkar umflokkaðir. Spennið millum ymsu lønirnar hevur verið stutt, og skal hugsingur vera um at lyfta tey lægri løntu, var neyðugt, at tey við hægri útbúgvingunum vórðu flutt. Bæði tí teirra løn var ov lág, og eisini við tí fyri eyga, at møguleiki skal vera fyri lønarbatum hjá øðrum seinni.

Og soleiðis eru samráðingarnar í einum meginfelag sum Starvsmannafelagnum skaffaðar. Allir bókar vinna ikki í senn, men felagið heldur eyga við, at ongin skal vera við sviðusoð.

Sum onnur feløg hava vit nú eisini undirskrivað avtalu um fráboðanarskyldu og -form í sambandi við arbeiðssteðg.

Avoldaðar orðingar um barsil eru tilgáðar, so orðaljóðið í sáttmálanum ikki longur er í stríð við javnstøðulógina.

Samantikið er sáttmálin intaktur. Og annað boðar eisini frá góðum.

Vit fegnast um, at vit hava undirskrivað týðningarmiklar avtalur um arbeiðsumhvørvi og førleikamenning. Hesar eru konstruktivar og framlitandi.

Saman fara partarnir at virka fyri einum betri arbeiðsumhvørvi. Arbeiðsgevarin sær, eins og vit, álvaran í málinum og bindur seg til at taka vandamálið við strongd og sálarliga arbeiðsumhvørvinum í størsta álvara. Hetta skal gerast við átøkum og eini vegleiðing um, hvussu arbeiðsplássini skulu bera seg at, tá ið starvsfólk verða rakt av strongd. Eisini skulu álitisfólkini blíva betur ílatin á hesum øki.

Harafturat hava vit gjørt avtalu um, at tey føgru orðini í verandi sáttmálum um strategiska førleikamenning av starvsfólki skulu fremjast í verki. Tað skal m.a. verða gjørt, við at partarnir í minsta lagi

annaðhvørt ár eftirmeta, um avtalan um førleikamenning virkar eftir ætlan.

Avtalað varð somuleiðis millum partarnar, at vóru eisini onnur feløg enn vit sinnað, varð farið undir arbeiðið við eini felags almennari lønarskipan. Hvussu slík verður skipað og háttað er sjálvsagt ikki fastlagt frammanundan.

Vit meta, at eisini hetta hevði verið eitt gott og framlitandi arbeiði.

Nøkur týðningarmikil mál eru sett og avtalað við okkara sáttmálapartar at fara undir í sáttmálaskeiðinum, og tað fegnast vit um og eru til dystin fús.

SÚLAN OG SF LEGGJA SAMAN

Fakfelagið hjá kabinustarvsfólkunum hjá Atlantic Airways og Starvsmannafelagið hava avgjørt at leggja saman. Samanleggingaravtalan varð undirskrivað í hølum Starvsmannafelagsins við ársbyrjan 2016. Samanleggingin var einmælt samtykt í báðum felögum – og ynskja vit okkara nýggju limum hjartaliga vælkomnum.

Tey útivið 30 kabinustarvsfólkini, sum hava verið limir í fakfelagnum Súluni, eru nú limir í Starvsmannafelagnum við fullum limarættindum og -skyldum. Feløgini ganga saman undir m.a. navninum og reglunum hjá Starvsmannafelagnum.

Nevndin í Súluni fer frá, men Súlun heldur tó fram sum fakkbólkur í Starvsmannafelagnum, sum longu hevur fleiri fakkbólkar. Nevndin í Starvsmannafelagnum heldur fram sum fyrr.

Súlun hevur sáttmála við Føroya Arbeiðsgevarafelag, sum fer úr gildi 1. november í ár.

Starvsmannafelagið hevur nú yvirtekið tað formliga sáttmálaræðið mótvegis Føroya Arbeiðsgevarafelag.

ARBEIÐSEFTIRLITIÐ FÆR SÁLARFRØÐING

Tað vóru gleðilig tíðindi, tá tað frættist, at nú fer Arbeiðseftirlitið loksins at seta ein sálarfrøðing í starv. Starvsmannafelagið hevur leingi arbeitt fyri hesum.

Felagið hevur víst á tørvin at uppráðfesta trivnaðin og eftirlitið við sálarliga arbeiðsumhvørvinum. Tað hevur eisini verið gjørt saman við Fakfelagssamstarvinum.

Ein kanning, sum felagið gjørði í 2014, avdúkaði, at strongd er eitt minst líka stórt vandamál á føroyska arbeiðsmarknaðinum sum í øðrum londum. Tí er tað eitt stórt framstig, at Arbeiðseftirlitið nú setir fólk í starv at hava eftirlit við sálarliga arbeiðsumhvørvinum.

Samstundis er hetta eitt dømi um, at tað at Starvsmannafelagið og hini fakfeløgini alla tíðina hava strongt á og varpað ljós á hetta málið, hevur víst seg at gera mun.

YVIRTÍÐ FYRI HALGIDAGSSIGLING

Í Fasta Gerðarrætti fingur fakfeløgini viðhald í, at manningarnar á strandfaraskipunum skulu hava úrtíðarløn fyrri at sigla og arbeiða jóladag og langafríggjadag. Hesir dagar eru ikki innroknaðir í føstu lønina hjá manningunum á skipunum hjá Strandfaraskipum Landsins, og manningarnar hava rætt til úrtíðarløn fyrri at arbeiða hesar dagarnar, staðfesti Fasti Gerðarrættur í oktober.

Dómurin er ein sigur fyrri Skipara- og Navigatørfelagið, Maskinmeistarafelagið og Starvsmannafelagið, sum saman kærdu Fíggjarmálaráðið fyrri gerðarrættin.

Hetta hendi, eftir at Lønardeildin hjá Fíggjarmálaráðnum hevði noktað at rinda eitt oyra eyka í løn, tá Strandferðslan veturin 2014/2015 knappliga gjørði av at bróta við gamla siðvenju og fara at sigla jóladag og seinni eisini langafríggjadag. Lønardeildin helt upp á, at manningarnar ikki skuldu hava nakað eyka fyrri hetta, tí sigling halgidagar longu var innroknað í føstu lønina hjá teimum, ið sigla við strandfaraskipunum.

Umframt at Strandferðslan frameftir skal rinda úrtíðarløn fyrri sigling jóladag og langafríggjadag, skal løn eisini gjaldast afturvirkandi til teirra, sum vóru til arbeiðis umborð á strandfaraskipunum jóladag fyrraárið og langafríggjadag í fjør.

ØLL FÁA SÁTTMÁLAEFTIRLØNINA

Starvsmannafelagið og Fíggjarmálaráðið (FMR) gjørdu í oktober 2015 semju, sum merkir, at øll starvsfólk, sum arbeiða undir sáttmálanum millum Starvs-

mannafelagið og Fíggjarmálaráðið, hava rætt til eftirlønina, sum er ásett í grein 13 í sáttmálanum:

Stovnurin rindar vegna starvsfólkið, til eina eftirlønarskipan, ið Fíggjarmálaráðið og Starvsmannafelagið kunnu góðkenna, í eftirlønargjaldi 15% av tí til eina og hvørja tíð galdandi mánaðarløn eftir lønarskalanum, men ikki av serstøkum gjøldum ella yvirtíðargjøldum. (Víst verður til § 32.)

Starvsmannafelagið metti, at ásetingin merkti, at øll starvsfólk, sum arbeiða undir sáttmálanum, høvdu krav um eftirløn aftur at grundlønini. Hetta óansæð, um tey arbeiddu fulla ella niðursetta tíð, ella um tey vóru í føstum starvi ella fyribilssett, ella hvat slag av setan talan annars var um.

Fíggjarmálaráðið vildi hinvegin vera við, at ein starvsfólkabólkur, sum í lønarsitingini hjá landinum hevur gingið undir navninum 'tímalønt' hevði ikki rætt til sáttmálaásettu eftirlønina. Tað merkti, at hesi ikki fingur tey 15 prosentini lögð aftur at lønini. Tey vóru hartafturímóti trekt fyrri eina ávísa prosentupphædd, sum tey skuldu rinda sambært eftirlønarlógini.

Hendan mismun og hesa sáttmálatalking góðtók Starvsmannafelagið ikki og fór til endans í Fasta Gerðarrætt við trætuni. Tó varð semja gjørd, áðrenn málið kom til dóms.

Semjan ber í sær, at Starvsmannafelagið fer ikki at seta fram krav um eftirlønargjöld av tímalønnum, sum eru innvunnar fyrri 1. oktober 2015. Starvsfólkið, sum gerðarættarmálið varð grundað á fær tó eftirlønargjald av allari sínari inntøku fyrri 2014.

At øll, sum starvast undir sáttmálanum við FMR nú fáa eftirløn aftur at grundlønini, og at sáttmálin framyvir ikki ger

mun á starvsbólkunum, hvat ið eftirlønarrættindum viðvíkur, vigaði tungt hjá Starvsmannafelagnum. Tað er altíð ein óvissa í sambandi við ein rættarúrskurð, og eisini tí vit meta semjuna sum ein týðningarmiklan sigur fyrri limirnar í Starvsmannafelagnum. Ein avgjørdur sigur, sum eisini hevur stórt peningaligt virði.

Sáttmálin við Kommunala Arbeiðsgevarafelagið (KAF) hevur somu áseting um eftirløn sum sáttmálin við Fíggjarmálaráðið. Vit hava eisini tikið málið upp við KAF og hava fingið at vita, at væntandi fáa tey sum arbeiða hjá kommununum somu rættindi í næstum.

Hjá Posta og Føroya Tele hava øll, sum starvast undir sáttmálanum, øll árinu fingið sáttmálaásettu eftirlønina, og í galdandi sáttmála er beinleiðis ásett, at tímalønt eisini eru fevnd av eftirlønarrættinum.

ÁLITISFÓLKAVALIÐ 2015

Starvsmannafelagið skipar fyrri álitisfólka- vali annaðhvørt ár, tað vil siga, at álitisfólk verða vald fyrri 2 ár í senn.

Álitisfólkaivalið varð útskrivað fyrst í oktober, har freistin at halda val var 30. november 2015.

Vit hava fingið úrslitið inn frá so at siga øllum álitisfólkunum. Úrslitið varð, at 29 av teimum umleið 120 álitisfólkunum eru vald fyrri fyrstu ferð.

Hesi 29 nýggju álitisfólkini verða innkallað til 2 internat-grundskeið á 3 dagar í vár, og aftur í heyst verða tey innkallað til tað næsta grundskeiðið.

Vit hava so mikið av nýggjum álitisfólkunum, at tey verða koyrd í tveir bólkar. Annar bólkurin fer á skeið á Gjáargarði við Gjógv 6.-8. apríl. Hin bólkurin 11.-13. apríl.

Vit takka øllum valdu álitisfólkunum fyrri, at tey vilja taka hesa uppgávuna á seg. Tey hava stóran týðning, bæði fyrri starvsfólkini, leiðsluna og felagið.

aStrategisk førleikamenning – og gott arbeiðsumhvørvi. Hetta vóru tey bæði málini, sum settu sín serliga dóm á álitisfólkafundin í desember.

Við sáttmálasamráðingarnar í heyst vórðu semjur gjørdar við arbeiðsgevarasíðuna, sum skulu seta ferð á arbeiðið at førleikamenna starvsfólk, soleiðis sum sáttmálin leggur upp til, og at menna trivnaðin og tryggja eitt gott arbeiðsumhvørvi.

Av tí, at báðar avtalurnar leggja upp til ítøkilig átøk, sluppu álitisfólkini at siga sína hugsan um, hvussu hetta kann gerast. Talan var um bólkaarbeiði við framløgu.

Avtalan um førleikamenning merkir, at álitisfólk og leiðsla skulu hava regluliga uppfylging um strategisku førleikamenningina. Álitisfólkini vórðu spurð, hvussu tey halda, at hetta kann gerast. Eisini greiddu tey frá, hvussu tey meta seg vera før fyrri at átaka sær uppgávuna.

Avtalan um arbeiðsumhvørvið ber m.a. í sær, at Starvsmannafelagið skal bjóða sínum álitisfólkum skeið í, hvussu tey best kunnu viðvirka til at fremja eitt gott og mennandi arbeiðsumhvørvi, saman við starvsfólkum og leiðslu.

Álitisfólkini søgdu sína hugsan um, hvussu tey halda, at arbeiðsumhvørvið kann mennast, og hvat innihaldið eigur at vera á einum komandi skeiði. Eisini søgdu tey, hvat tey halda, at vegleiðingarnar, sum Fíggjarmálaráðið skal gera um sjúkrafráveru og handfaring av strongd, eiga at hava við.

Bólkaarbeiði í desember var eitt gott íkast til framhaldandi arbeiðið hjá felagnum við teimum báðum avtalunum.

FÓLKAFUNDURIN Á HÁLSI

Fólkafundurin 2015 var í høllini á Hálsi í Havn. Eins og hini árinu luttók Starvsmannafelagið við bási, har kunnað var um arbeiðið í felagnum. Nakað av fólkum kom framvið, m.a. skúlanæmingar, men tíverri var fólkafundurin ikki so væl vitjaður hesaferð.

Tað er ein sannroynd, at Fólkafundurin var ikki nógv væl fyriskipaður og lýstur. Hetta vóru vit ikki einsamøll um at halda. Vit nýta tíð og fólk til hetta tiltakið, sum vit hava mett sum ein týðandi kunningarpall og høvi at koma á tal við fólk. Neyðugt er at tiltakið verður betur fyriskipað, skal tað loysa seg at luttaka. Og

hetta hava vit eisini gjørt vart við á røttum staði.

Eins og hini árinu skipaði Starvsmannafelagið fyrri fyrilestri, sum hesaferð var um fyrirbrigðið whistleblowing. Hans Petur Joensen, fyrrverandi fíggjarleiðari á Strandferðsluni, hevði ein persónligan og áhugaverdan fyrilestur um prísir fyrri at stíga fram og ávara um ivasom viðurskipti.

Aftaná var kjak, har Helgi Abrahamsen, fyrrverandi tingmaður úr Sambandsflokkinum, og Annita á Friðriksmørk, tingvinna úr Tjóðveldi, skiftu orð um spurningin, hvørt vit eiga at seta í verk eina varskógvaraskipan í Føroyum fyrri starvsfólk hjá tí almenna.

KJAKFUNDUR UM STRONGD

Starvsmannafelagið skipaði fyrri almennum kjakfundi um strongd í Miðlahúsinum 4. februar í fjør.

Umboð fyrri politisku flokkarnar tosaðu um, hvat kann gerast fyrri at betra stöðuna, eftir at ein kanning, sum Starvsmannafelagið hevði latið gjørt, vísti, at strongd er eitt minst líka stórt vandamál í Føroyum sum aðrastaðni.

Á fundinum sýndu politisku umboðini vilja at virka fyrri, at nakað verður gjørt við trupulleikan. Víst varð m.a. á, at talið á teimum, ið fáa strongd, veksur stöðugt, og at hetta kanska serliga er ein trupulleiki millum tey, sum fáast við umsorganararbeiði.

Eisini var víst á, at talan er um eina fólkasjúku, sum politikararnir ikki hava givið sær nógv mikið far um, og sum ávirkar alt samfelagið fíggjarliga, bæði við sjúkradagpengum og mistum arbeiðsførleika.

Kjakfundurin í Miðlahúsinum er eitt av mongum tiltøkum, sum Starvsmannafelagið hevur havt seinna árinu við tí fyrri eyga at varpa ljós á strongd og seta fólkasjúkuna á politisku dagsskránnu.

LIMATILTAK UM AT LOYSA ÓSEMUR

14. apríl var limatiltak í Østrøm í Havn, har evnið var, hvussu vit loysa ósemjur á arbeiðsplássinum. Elsa Jóhanna Høgenni og Marjun Eystberg frá fyrirkuni Input skipaðu fyrri.

Tær báðar høvdu fyrilestur um, hvussu ósemjur á arbeiðsplássinum kunnu verða loystar, tá knútarnir gerast so fastir, at tað næstan ikki slepst víðari.

Fitt av fólkum kom til tiltakið, og fingutey ítøkiligar uppgávur, har tað snúði seg um at loysa hugsadar ósemjur á arbeiðsplássinum.

HÚSVERKÆTLANIN

Arbeiðið at út- og umbyggja ognina í M.A. Winthersgøtu í Havn lækkar nú móti endanum. Eftir ætlan verður arbeiðið liðugt 1. apríl í ár.

Ætlanin er, at Starvsmannafelagið skal húsast í nýggja bygninginum, sum harumframt fer at verða leigaður út til fakfeløg og onnur, sum hava áhuga at koma inn. Arbeitt verður við at útvega leigarar til bygningin, sum fer at rúma nógvum skrivstovum og einum nútímans auditorium.

Samstundis er bygningurin í J.H. Schrøtersgøtu, har skrivstovan hjá Starvsmannafelagnum hevur hildið til tey seinastu árinu, nú liðugt umvældur. Fasadurnar eru skiftar, og bygningurin er gjørdur av nýggjum innan. Skrivstovan húsaðist í gomlu ognini á Tinghúsvegi 15, meðan bygningurin í Schrøtergøtu varð umvældur. Síðan á sumri í fjør hevur skrivstovan verið aftur á gomlu adressuni.

Ætlanin er at selja gomlu ognina á Tinghúsvegi 15, og verður ætlandi farið undir sölutilgongdina í næstum.

STOVNA FAKBÓLKAR

Starvsmannafelagið hevur arbeitt eina tíð við at endurskoða bygnað felagsins. Ein arbeiðsbólkur hevur arbeitt við hesum saman við einum fylgibólki.

Starvsmannafelagið fevnir sera breitt fakliga. Tí varð mett, at tørvur var á at skapa eitt fakligt umhvørvi fyrri okkara limir. Endamálið við fakbólkunum er at virka fyrri fakligari menning, áhugamállum og styrkja samstarv og samanhald.

Eftir at allar fyrireikingar vóru lidnar við at manna fakbólknar við arbeiðsnevnd, og at limirnir vóru bólkaðir í fakbólkar, kallaðu vit arbeiðsnevndirnar á fund 22. apríl 2015. Her greiddu vit teimum frá, hvussu farast skal fram við

at tey innkalla til formligan aðalfund í bóllkinum.

Higartil hava vit fingið ein fakbólkl formliga stovnaðan við aðalfundi, tað er fakbólklurin hjá laborantum, biologum v.m. Á aðalfundinum varð avgjørt at kalla bóllkin LABBAR. Í nevndina komu: Jórún Mørkøre, Ann Siri Hentze og Kristin Baldvinsdóttir varalimumur. Vit ynskja teimum bestu eydna við arbeiðinum.

Tað er okkara vón, at eisini hinar arbeiðsnevndirnar fara at skipa fyri aðalfundi, og at limirnir møta upp og taka væl í móti hesum tilboðnum við einum fakligum palli.

VISIÓNSARBEIÐIÐ

Starvsmannafelagið samtykti eina vísiún fyri felagið fyri trimum árum síðan, og tað hevur verið arbeiðt við konkretum uppgávum út frá hesi vísiún síðan. Vísiúnin hevur 6 fokusøki, ið arbeiðt verður útfrá. Niðanfryi eru nøkur av lutmálunum, vit hava fingið av skafti síðan seinasta aðalfund.

Fokusøkini eru hesi:

– *Ráðstevna, skeið og fundir*

- Pallborðsfundur við umboðum frá øllum flokkunum var í Miðlahúsinum um sálarligt arbeiðsumhvørvi, hesin var í januar 2015.
- Á aðalfundinum í mars 2015 var pallborðsfundur um fyra av okkara 12 kjarnumálum, har formennirnir í øllum flokkum sótu í panelinum.
- Nevnd og umsiting vóru á arbeiðsvíkuskifti á Hotel Runavík 24.-26. apríl 2015, har ætlan var lögð fyri arbeiði felagsins í framtíðini.
- Álitisfólkafundir vóru í mai og desember 2015, har álitisfólkini góvu sítt íkast til felagsarbeiði á ymsum aktuelum økjum. Eisini var framløga av einum tema á fundunum.
- Nevnd og umsiting hava luttikið á norðurlandskum ráðstevnum í felagskapunum NSO, NTR og SUN.
- Vit luttóku á fólkafundinum 18.-19. september 2015 í Havn við bási og einum fyrilestri/kjaki um whistleblowing.

– *Fakbólkar og bygnaður*

Fundur hevur verið við fakbólklarnar

22. apríl, tá alt skrásetingararbeiðið var av. Greitt varð frá, hvussu farast skal víðari. Ein bóllkur hevur síðan havt formligan aðalfund og skipað seg, tað er fakbólklurin hjá laborantum, biologum v.m. Við tað at hølini í húsinum hava verið undir umbygging, hevur ikki fyrr enn 1. september ligið fyri at brúkt tey til fundir.

– *Lønarskipan*

Undir samráðingunum varð avtalað, at vóru fleiri feløg sinnað til tess, so skuldu partarnir fara undir arbeiðið at gera eina felags almenna lønarskipan.

Sjótul verður settur á arbeiðið í vár. Skipað verður fyri verkstovu fyri almennar arbeiðsgevarar og fakfeløg, har viðgjørður verður spurningurin um, hvussu nevndin skal vera skipað, og hvør arbeiðssetningurin skal vera.

– *Fakfelagssamstarv*

Starvsmannafelagið er partur av Fakfelagssamstarvinum saman við 5 øðrum fakfeløgum. Meira kann lesast um hetta aðrastaðni í ársfrágreiðingini.

– *Nútímanargerð av sáttmála*

Arbeiðsbólklurin hevur havt fundir í mai og í oktober 2015. Verandi sáttmáli hevur verið gjøgnumgingin, og hugt er eftir, hvat kundi verið umorðað og harvið gjørt meiri lætt lesandi. Arbeiðið heldur fram.

– *Samfelagspolitiskur aktørur*

Endamálið við hesum er at gera felagið sjónligt í almenna rúminum og at seta umráðandi mál á dagsskránnar. Arbeiðið við at seta fokus á arbeiðsumhvørvið og strongd hevur fylt nógv, bæði gjøgnum tíðindaskriv, ráðstevnu og pallborðsfund. Arbeiðsumhvørvið sæst aftur í seinastu semjuni við Fíggjarmálaráðið, og herfyri frættust tey gleðiligu tíðindi, at sálarfrøðingur verður settur í starv á Arbeidseftirlitinum. Tað loysir seg at stríðast.

Eisini nýtti felagið orku at ávirka politisku skipanina í valárinum 2015. Serblað við 12 kjarnumálum varð borið út í hvørt hús. Eitt brot er

um kjarnumálini og har er meiri er at lesa um tey og onnur átøk undan valinum. Vit kunnu gleðast um, at fleiri av kjarnumálunum síggjast aftur í samgonguskjalinum hjá sitandi samgongu.

Eitt annað mál, sum fokus varð sett á, varð fyrbrigðið whistleblowing, sum var okkara evni á fólkafundinum 2015. Sitandi samgonga hevur sett sær fyri at seta í verk eina varskógvararskipan fyri starvsfólk hjá tí almenna.

SAMLAGSTRYGGINGIN

Samlagstryggingargrunnurin er bert lítil, men týðningarmikil, partur av samlaða eftirlønar- og tryggingarkonseptinum hjá Starvsmannafelagnum. Av teimum samlaðu prosentunum, sum fara til eftirlønar- og tryggingargjald, fer bert eitt prosent í grunnin at keypa ymsar tryggingar fyri, meðan restin fer í persónliga eftirlønarpartin. Prosentini, ið verða latin til persónligu eftirlønina, hevur grunnurin einki við at gera.

Samlagstryggingargrunnurin keypir, sum er, vegna limirnir trý sløg av tryggingum. Eina lívstrygging, herundir eisini hjúnafelagatrygging, eina trygging, ið veitir útgjald við álvarsliga sjúku hjá tí tryggjaða, og eina trygging, ið veitir útgjald við álvarsliga sjúka hjá barni hjá tí tryggjaða. Støðugt verður arbeiðt við at betra um og móguliga økja tryggingarnar. Treytin er tó, at hetta skal vera innan fyri tann fíggjarkarm, ið grunnurin hevur at ráða yvir, og at útreiðslurnar ikki økjast, so at grunnurin ikki kann svara hvørjum sítt. Trongu tíðirnar, ið hava merkt altjóða samfelagið seinnu árinum við støðugt minkandi rentu- og fíggjarinntøkum, hava eisini havt ávirkan á grunnin.

Framvegis verður mælt til, at hvør einstakur keypir sær óarbeiðsførstrygging, tí slík er ikki við í samlagstryggingini.

Hóast hvør einstakur eisini kann keypa sær sínar egnu tryggingar afturat samlagstryggingini og seta tær saman, sum henni ella honum lystir, er eingin ivi um, at fyri nógv okkara er samlagstryggingin ein sera týðandi partur av samlaða tryggingarhøpinum. Samlagstryggingargrunnurin hevur tí nógv uppgávur,

og á komandi aðalfundi verður umrøtt, hvørjar uppgávur grunnurin skal leggja dent á komandi árin, og hvussu hesar skulu skipast.

Fremsta virki hjá grunninum er jú at keypa tryggingar, ið geva veitingar við deyða ella við ávísar hættisligar sjúkur. Frægast vildi sjálvsagt verið, at ikki var neyðugt við nøkrum útgjaldi, men heldur ikki í fjør eru vit sloppin undan menniskjaligum missi. Ein av limum okkara doyði, og varð eisini veitt útgjald í sambandi við deyða hjá hjúnafelagað/sambúgva hjá fyra limum. Í sekstan færum varð veitt gjald í sambandi við hættisliga sjúku, og tíggu limir fingugjaldsundantøku. Afturat hesum vóru 52 limir, ið fingulokaupphædd goldna í sambandi við, at teir fóru frá fyrri aldur.

Hóast peningurin, ið varð útgoldin í sambandi við lívs- og sjúkutryggingarnar, ongantíð kunnu víga upp móti missinum av einum persóni ella einari viknandi heilsu, so er vón okkara, at útgoldnu upphæddirnar á onkran hátt kunnu linna um.

NSO (NORDISK STATSTJENESTEMANDS ORGANISATION)

Árliga ráðstevnan í norðurlenska fakfelagssamtakinum NSO var í fjør í finska í býnum Borgå, 50 km eystan fyri Helsinki.

Evnið á ráðstevnuni hesaferð var „Effektivitet, kvalitet og digitalisering“.

Triggir fyrilestrahaldarar – Shirin Ahlbäck Öberg, Olli Kangas og Søren Skårup – vóru bodnir at røða um evnini.

Olli Kangas, professari við lærda háskúlan í Uppsala, tosaði um „tann stóra norðurlenska almenna sektorin“ sum er ein fløga, ið loysir seg bæði fyri samfelagið og einstaklingar.

Almenni sektorurin í Norðurlondum er effektivur. Vit hava minst korrupsión í heiminum. Meginparturin av skattainntøkunum fara til sosial endamál. Hetta hevur verið gott fyri javnstøðuna, við tað at tað hevur skapt fleiri kvinnustørv, so bæði kynini hava móguleika at sleppa út á arbeiðsmarknaðin. Búskaparvøkstururin er eisini stórur í Norðurlondum. So hóast almennu útreiðslurnar eru høggar, eru

kappingarevni hjá londunum eisini stór.

Norðurlendingar hava stórt álit á almenna sektorinum. Tá talan er um fátækkraváða millum børn, og tá fólk verða spurð um eydnusemi, so enda Norðurlond ovast.

Shirin A. Öberg, lektari á universitetinum í Uppsala, tosaði um „professionalism och den marknadsstyrda staten“. Greitt var frá New Public Management-hugtakinum (NMP), sum tók seg upp í Norðurlondum fyrst í 90'unum, har marknaðarhugsanir vórðu innførdar í fyrisingina.

Her vóru lyklaorðini gjøgnumskygni og eftirlit við arbeiðsgongdum. Mál og mið skuldu setast greitt út í kortið, og alla tíðina skuldi eftirlit verða við, at endamálið var rokkið, og at resursur ikki fóru fyri skeytið.

Shirin A. Öberg metti, at vit eru farin ov langt við uppgerðini við gamla skrivstovuveldið. Vit eru blivin til eftirlitssamfeløg, sum hava fingið eina nýggja stætt av fólk, sum hevur til arbeiðis at hava eftirlit við, at onnur gera sítt arbeiði til lítar. Hetta er eitt vandamál, tí skipanin ber boð um leggja starvsfólk undir illgruna. Tað er álvarsamt, við tað at álit er so grundleggjandi, tá ið vit tosa um tað almenna. Boðskapurin hjá Öberg var, at finnast má eina gyltur millumvegur – ímillum ta gomlu skipanina og NPM.

Søren Skårup, phd. lesandi við Syddansk Universitet, tosaði um „Digitalisering i et medborger-perspektiv“, har hann varpaði ljós á gongdina við at talgilda almenna sektorin í Danmark. Har hevur talgildingin skapt eina gjógv millum borgararnar og tey, sum starvast hjá tí almenna. Skipanin við talgildingini er í stóran mun gjørd eftir høvðinum hjá starvsfólkunum, heldur enn at taka støði í umstøðunum hjá borgarunum. Hetta skapar trupulleikar fyri rættartrygdina – legitimitetin hjá umsitingini, tí myndugleikarnir skulu virka eftir lógini fyri borgararnar og ikki seg sjálvan.

Myndugleikarnir hava ikki skjalfest, hvussu talgildingin hevur virkað – um hon veruliga hevur skapt effektivitet, og um borgarin upplivir at hava fingið eina betri tænastu. Skårup mælti til at

broyta skipanina til at fara frá „digitaliseringsdrevet service“ til eina „service-drevet digitalisering“, har borgarin er í fokus.

Automatiseringin, sum fylgir við talgildingini, fer framvegis at merkja, at tørvur verður á færri fólkum. Men hinvegin verður tørvur á fólk til at menna eina digitalisering, sum liggur nærri borgarunum, og sum er meira borgaravinarlig enn í dag, segði Skårup.

Starvsmannafelagið hevur í ár formansskapin í NSO, sum gongur upp á skift millum norðurlensku luttakaralondini. Skipað verður fyri norðurlenskari ráðstevnu her í Føroyum í døgunum 22. til 25. august. Arbeið verður í lötuni við at samskipa og fastleggja evni fyri ráðstevnuna.

NTR (NORDISK TJENESTEMANDS RÅD)

Á politiskum fundi í 2014 saman við umboðum frá øllum norðurlensku fakfeløgum, ið eru við í hesum norðurlenska samstarvinum, bleiv avgerð tikin, at ráðstevnan, sum hevur verið árliga, ikki skal vera á hvørjum ári, men bert annaðhvørt ár.

Hetta hevði við sær, at tað var eingin ráðstevna í 2015, einans fundir saman við politisku umboðunum og skrivarunum úr Delta úr Norra, HK-kommunal úr Danmark, Vision úr Svøríki, Kjølur/Starvsmannafelagið í Reykjavík og Starvsmannafelagið. Hesir fundir hava verið fyrireikandi liður til ráðstevnuna, ið verður í Føroyum 24.-27. apríl 2016. Evnið á hesi ráðstevnu verður „Fakfelagsrørslan fram móti ár 2025 – aftur til limirnar“.

FAKFELOGSSAMSTARVIÐ OG RÁDGEVIN

Eitt fakfelag legðist aftur at Fakfelags-samstarvinum í fjør, og eru vit nú seks fakfeløg í samstarvinum. Akademikarafelagið er nú eisini partur av samstarvinum, og tað fegnast vit um. Hini fimm feløgini eru: Havnar Arbeidsskivinnufelag, Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar, Føroya Lærarafelag, Føroya Pedagogfelag og Starvsmannafelagið.

Vit hava verið í eini menningartilgongd og avgjørdur tíðliga í fjør at styrkja

Fakfelagssamstarvið. Tí søktu vit eftir og settu ráðgeva í eitt fyribilsstarv, og hevur Regin Berg røkt starvið síðan í summar.

Feløgini hava eftirsett og meta, at vit hava fingið týðningarmikla nyttu úr starvinum og hava avgjørt, at starvið tí verður eitt fast starv. Starvið verður lýst leyst í hesum døgum, og ætlandi verður ráðgevin settur í starv í vár.

Eisini hava vit arbeitt við og gjørt greiða, dagfórda samstarvsavtalu millum feløgini.

Hetta eru virðismikil og framlítandi stig, fakfeløgini taka, og fara tey at styrkja Fakfelagssamstarvið og feroysku fakfelagsrørsluna. At gagnnýta okkara felags tilfeingi er rætta og gongda leiðin.

ARBEIÐSVITJANIR

14. apríl í fjør vóru umsitingin og nevndin í Starvsmannafelagnum og vitjaðu arbeiðspláss í Havn.

Arbeiðsplássini, sum vit vitjaðu, vóru Bústaðir, Vørn, Tórshavnar Havn, Dugni, Landsverk, Almannaverkið, Tekniski Skúli, Løgtingsskrivstovan, Býarbókasavnið, Taks og eftirlitsstovnararnir á Skálatrøð og Fróðskaparsetrið.

Arbeiðsvitjanirnar kring landið eru fastur táttur í arbeiðsskránni hjá Starvsmannafelagnum, og við vitjanini í Havn hava vit nú verið tvær ferðir kring meginpartin av landinum á vitjan.

Arbeiðsvitjanirnar geva felagnum innlit í arbeiðið og dagligu avbjóðingarnar hjá limunum. Eisini geva tær limunum móguleikan at hitta umboð felagsins andlit til andlits og móguleika at fáa innlit í arbeiðið hjá felagnum.

HUGNAKVØLDIÐ

Hugnakvøldið í Starvsmannafelagnum hevur leingi verið eitt av føstu tiltøkunum í skránni hjá Starvsmannafelagnum. Og sjáldan hevur undirtøkan verið so góð sum seinast, 6. november, tá ið salurin var nærum fullsettur.

Sum vant var spurnakapping á skránni, sum eitt blandað lið við starvsfólkum á Heilsufróðiligu Starvsstovu og Býarbókasavninum í Havn, vann. Annars fingur fólk mat og drekka, vit vóru undirhildin

av írskum fólkátónleiki, og harumframt var felagssangur á skránni.

Trivnaðartiltøk eru ein av uppgávu- num hjá Starvsmannafelagnum, og sum felag kunnu vit bara fegnast um, at limirnir koma saman at hugna sær í hølum felagsins.

FESTIVAL-ATGONGUMERKI

Sum eitt afturvendandi tilboð til limir felagsins høvdu limir okkara aftur høvi í 2015 at keypa atgongumerki til Summarfestivalin fyri 750 kr.

Vit meta, at limirnir taka væl ímóti hesum tilboði, tí verður aftur gjørd avtala við Summarfestivalin í 2016, har limir kunnu keypa atgongumerki fyri 750 kr.

Eisini høvdu vit limatilboð til Country-festivalin í Sørvági, har limir høvdu móguleika at ognar sær eitt atgongumerki fyri 600 kr.

AVSLÁTTARAVTALUR

Vit hava í 2015 fingið langt avtaluna við Bailine og gjørt onkrar rættingar í avtaluni, annars eru galdandi avsláttaravtalur við hesar fyrirtøkur, har limir okkara kunnu fáa avsláttur:

- Folkeferie
- Hotel Hafnia
- 62N
- Bailine
- Itec
- Ivan Johansen bilar
- Klædnahandilin Brá
- Teldutænastan
- Tjóðpallur Føroya
- Unicar
- Tórshavnar Maskinhandil
- Bilasølan v/Øssur Johannesen
- Vælvera Fitness
- Fótarøkt v/Ingunn Poulsen
- Valdemar Lützen amboðshandil og lásatænasta
- Hjá Kissa
- Faroe Travel
- Sirri
- Noa Noa

Sí annars heimasíðu okkara www.starvsmannafelag.fo undir limir og limatilboð, við nærri kunning um tilboðini.

ENDI

Nógvar áhugaverdar, lærufráttir, hugnaligar og stuttligar løtur og eisini álvarsamar og tungar løtur hava verið farna árið.

Vit syrgja og minnst við takksemi okkara góðu, fittu og trúgvu vaskikonu, Karlu Gaard, ið eftir stutta sjúkralegu fór foldum frá.

Okkara góði og góðsligi húsavørður, Øssur Hjalt, er nú pensioneraður, og eru vit takksom fyri, at eisini hann trúfast hevur tænt felagnum.

Saknur er í teimum báðum, tað er so vist og satt.

Nevnd og umsiting takka øllum fyri farna árið. Vit vita, at eitt áhugavert ár eisini liggur fyri framman. Málið og stavnaldið er framvegis áhaldandi at styrkja og verja limanna rættindi og kor.

Hjartaliga vælkommin til aðalfundar í Norðurlandahúsinum.

SAMLAGSTRYGGINGARGRUNNURIN:

Útgjald við enn fleiri hættisligar sjúkur

Broytingar henda alla tíðina. Eisini innan tryggingarheimin. Útboðið av tryggingum broytist og økist í hvørjum eins væl og tørvurin hjá tí einstaka broytist. Neyðugt er at fylgja við hvat hendir og keypa ta vøru, ið samsvarar ynski og tørv hjá limunum.

Sum er metur Samlagstryggingargrunnurin, at tær tryggingar ið grunnurin keypir eru á leið tað, sum limirnir ynskja sær, men alla tíðina verður tó arbeitt við at betra um so at vit altíð fáa ta bestu – og um møguligt – ódýrastu vøruna.

Samlagstryggingargrunnurin keypir, sum er, vegna limirnar triggjar tryggingar. Lívstrygging, trygging, ið veitir útgjald við álvarsliga sjúku hjá tí tryggjaða og trygging, ið veitir útgjald við álvarsliga sjúka hjá barni hjá tí tryggjaða. Sum víst á oman fyri verður støðugt arbeitt við at betra um og møguliga økja tryggingarnar. So hvørt tað ber til verður talið av hættisligum sjúkum, ið geva útgjald tá ein hevur fingið onkra teirra staðfesta, økt. Útgjald verður nú eisini veitt í sambandi við hesar sjúkur:

Motorisk nervakyknusjúka (MND) ein av niðanfyrri standandi sjúkuavgerðum:

- Amyotrofisk lateral sklerosa (ALS)
- Progressiv bulbær paresa (PBP)

- Progressiv vødda atrofi (PMA)
  - Primær lateral sklerosa (PLS)
- og tryggingin fevnir nú eisini um um flutning av upprunakyknum/mergi.

Nágreiningar eru eisini gjørdar í treytunum soleiðis, at hesar eru greiðari í orðingunum. Í ávísam førum gevir hetta eisini linari treytir.

Framvegis verður mælt til, at hvør einstakur keypir sær óarbeiðsførstrygging, tí slík er ikki við í samlagstryggingini.

Hóast hvør einstakur kann keypa sær sínar egnu tryggingar og seta tær saman, sum henni ella honum lystir, er eingin ivi um, at fyri nógv okkara er samlagstryggingin eisini ein sera týðandi partur av samlaða tryggingarhøpinum. Samlagstryggingargrunnurin hevur tí nógv uppgávur og verður á komandi aðalfundi umrøða av hvørjar uppgávur grunnurin skal leggja dent á komandi árin og hvussu hesar skulu skipast.

Fremsta virki hjá grunninum er jú at keypa tryggingar, ið geva veitingar við deyða ella við ávísar hættisligar sjúkur. Frægast vildi sjálvsagt verið, at ikki var neyðugt við nøkrum útgjaldi, men heldur ikki í fjør eru vit sloppin undan menniskjaligum missi. Ein av limum

okkara doyði og varð eisini veitt útgjald í sambandi við deyða hjá hjúnafelaga/sambúgva hjá fyra limum.

Í sekstan førum varð veitt gjald í sambandi við hættisliga sjúku og tíggju limir fingi gjaldsundantøku.

Aftrat hesum vóru 52 limir, ið fingi lokaupphædd goldnað í sambandi við at teir fóru frá vegna aldur.

Hóast peningurin, ið varð útgoldin í sambandi við lívs- og sjúku tryggingarnar ongantíð kunnu viga upp móti missinum av einum persóni ella einari viknandi heilsu, so er vónin, at útgoldnu upphæddirnar á onkran hátt kunnu linna um.

Fremstu deyðsorsøkirnar í okkara parti av heiminum eru sjúkur í hjarta- og blóðrenslis og krabbasjúkur. Alt fleiri okkara fáa staðfest onkrar av hesum sjúkum, og fyrr vit koma undir viðgerð, tess betri er møguleikin at verða grøddur. Men júst tí at talið av sjúkuraktum økist er avgjørt neyðugt at hava eina vælvirandi tryggingarskipan.

Neyðugt er at fylgja við hvat hendir og keypa ta vøru, ið samsvarar ynski og tørv hjá limunum.

Kristina Háfoss er gestarøðari

Á aðalfundinum í ár fer landsstýriskvinnan í fíggjarmálum Kristina Háfoss at halda røðu.

Fíggjarmálaráðið er størsti almenni arbeiðsgevarin, og tí hevur Starvsmannafelagið bjóðað landsstýriskvinnuni í fíggjarmálum at vera gestarøðari hesaferð.

Í røðuni fer landstýriskvinnan at siga frá hvørjar ætlanir hendan samgongan hevur í arbeiðsmarknaðarmálum.

Eisini vænta vit at hoyra hvat hon hevur at siga um tær sonevndu tríparta-

samráðingarnar, sum avtalaðar eru í samgonguskjalinum.

Trípartasamráðingar eru samráðingar millum arbeiðsgevarar, arbeiðstakarar og landsins stjórn um mál, sum hava týðning fyri arbeiðstakararnar.

Slíkar samráðingar hava verið í fleiri av londunum rundan um okkum, men í Føroyum er hettar nýtt.

Merkisdagar

Hava limir felagsins onkran merkisdag, t.d. rundan føðingardag ella serligan starvsdag fyri framman, og somuleiðis um dagurin er farin, eru teir vælkomnir at siga Starvsblaðnum frá. Ongantíð betri um ein mynd fylgir við.

Sendið til: torfinn@ritrad.fo

Aðal- fundur

ÁRSADALFUNDUR STARVSMANNA-
FELAGSINS VERÐUR **LEYGARDAGIN**
5. MARS 2016 KL. 13.00 Í
NORÐURLANDAHÚSINUM.

SKRÁ FYRI AÐALFUNDIN:

1. Frásøgn formansins frá
  - a) farna ári og
  - b) virki felagsins framyvir.
2. Framløga av grannskoðaðum roknskapum til góðkenningar.
3. Møguligar lógarbroytingar
4. Møgulig uppskot frá limum og nevnd.
5. Ásetan av limagjöldum.
6. Val av formann
7. Val av nevndarlimum og tiltakslimum.
8. Val av grannskoðara og tiltakslimi.
9. Ymiskt.

Limir, sum vilja hava uppskot til umrøðu á aðalfundinum og møgulig lógaruppskot, mugu senda nevndini hesi í seinasta **lagi leygardagin 27. februar 2016.**

Aðal- fundur

ÁRSADALFUNDUR Í SAMLAGS-
TRYGGINGARGRUNNI STARVSMANNA-
FELAGSINS VERÐUR **HÓSDAGIN 10.**
MARS 2016, KL. 19.00 Í HØLUM
STARVSMANNAFELAGSINS. J.H.
SCHRØTERSØTA 9, TÓRSHAVN.

SKRÁ:

1. Frásøgn um virki grunnsins í farna roknskaparári.
2. Framløga av grannskoðaðum ársrokniskapi til góðkenningar.
3. Viðtøkubroytingar.
4. Val av nevndarlimum.
5. Ymiskt.

Limir sum vilja hava uppskot til umrøðu á aðalfundinum og møgulig lógaruppskot, mugu senda nevndini hesi í seinasta lagi **hósdagin 3. mars 2016.**

Nevndin.

Formansval og nevndarval í Starvsmannafelaginum

VALGREINAR

VALSTRÍÐ: Starvsmannafelagið skal hava nýggjan formann og tveir nevndarsessir standa fyri vali. Stríðsval verður bæði um formanssessin og nevndarsessinar á aðalfundinum 5. mars.

Formansvalið og nevndarvalið verða hildin á aðalfundinum hvør fyri seg.

- Formaðurin verður valdur fyri 4 ár í senn og kann í mesta lagi sita trý samanhangið skeið.
- Nevndarlimirnir verða valdir fyri 3 ár í senn og kunnu í mesta lagi sita trý valskeið samanhangið.

Á teimum næsti síðunum kanst tú lesa valgreinar frá teimum átta, sum í ár vilja standa á odda fyri Starvsmannafelagnum og manna nevndina.

Førleikamenning til veruleika

– áfram við Niels á odda

Starvið, sum formaður í einum tí størsta, og óivað sterkasta, fakfelagnum í Føroyum, er sera týðningarmikið. Felagið røkkur í hvønn krók í samfelagnum, tí okkara limir arbeiða í so ymiskum størvum. Líka frá málsviðgeranum á Almannastovuni til slökkiliðsmannin á Brandstøðini. Frá flogternuni í flúgváranum til teknikaran í undirsjóvartunlinum. Tá eg eri so nasadjarvur at bjóða meg fram sum fakfelagsformann fyri øll hesi ymisku menniskju og størv, so er tað tí eg haldi meg hava tað sum krevst at gera eitt gott arbeiði í sessinum.

Eg havi verið aktivur í fakfelagnum, síðani eg flutti heim til Føroya og fór at arbeiða á Føroya Tele fyri næstan 15 árum síðani. Fyrst sum álitisfólk, so felagsálitisfólk á FT, og síðani 2006 í nevndini í Starvsmannafelagnum. Hetta hevur givið mær eina sera góða barlast og stórt innlit í fakfelagsarbeiði. Øll míni tíggju ár í nevndini hevur Starvsmannafelagið fungerað sum lokomotiv – bæði í samráðingum og í fakfelags-samstarvi. Felagið er ein frontkempari, og hvørki nevnd ella formaður mugu vera bangin fyri at taka á seg ábyrgd á nógvum ymiskum pallum. Fólk sum heild, og serstakliga limir okkara, vænta nóg av felagnum og av formanninum, at hann tekur initiativ og stillar seg fremst í stríðnum fyri betri korum. Eg eri full-

greiður um henda partin av formansleiklutinum og kenni meg tryggan við tankan um at vera tann, ið tekur hetta á seg.

HVAT SKAL BROYTAST?

Ein nýggjur persónur setur, sum vera man, sítt persónliga frámerki á arbeiðið, ið verður gjørt og á raðfestingarnar.

Førleikamenning er eitt nógv brúkt orð, og hevur staðið í sáttmála okkara í nógv ár. Mítt mál er at gera hetta orðið til veruleika. Førleikamenning av okkara limum er sera týðningarmikil, tí vit síggja, at vit missa størv, sum hava hoyrt til okkara felag, til fólk við hægri útbúgving. Hetta er eitt stórt óráttvísi ímóti okkara limum, tí tað eru vit, sum sita við vitan og royndum. Um nýggjar uppgávur eru á stovninum, ið krevja servitan at loysa, so skulu verandi starvsfólk førleikamennast, so tey við sínum royndum og vitan kunnu geva stovninum tað, sum brúk er fyri.

Og sjálvandi skal arbeiðsgevarin vera ein aktivur viðspælari. Bæði við at vísa á hvørjum brúk er fyri, og síðani syrgja fyri, at fólkinu fáa røttu førleikarnar til at røkja starvið. Arbeiðsgevarin má vera so professionellur, at hann dugir at síggja fyrimunirnar við at gera íløgur í starvsfólk við skeiðum og skúling.

Lærlingar eru ein mangelvøra í almenna og hávalmenna geiranum. Tað skal vera pláss fyri fleiri lærlingum

í okkara sáttmálaøkjum. Vitan og royndir skulu gevast víðari til yngra ættarliðið, so bulurin í felagnum kann varðveitast.

Nýggj almenn lønarskipan skal mennast. Verandi stigaskipan er vorðin stirvin og ótíðarhóskandi. Vit síggja eina vaksandi ónøgd við skipanina, har fólk kenna seg fangað á endastigi í teimum ymsu flokkunum. Ein meira dynamisk skipan, har annað enn bert starvsaldur hevur ávirkan á lønina, eigur at koma í staðin. Tað kundi verði ein samanrenning av starvsaldri, útbúgving, ábyrgd og uppgávum. Júst hvat partarnir á arbeiðsmarknaðinum einast um, kemur tíðin at vísa, men broyting er neyðug.

HVAT SKAL VARÐVEITAST?

Gott samskipti og samstarv. Við hesum hava vit uppbyggt góð viðurskipti við samráðingartar og fakfeløg. Hettar er sera virðismikið, tí okkara tilverugrundarlag avhengur av, at onkur vil samráðast og samstarva við okkum.

Niels á Reynatúgvu er 40 ára gamal og arbeiðir sum tøkni-frøðingur hjá FT Net í Føroya Tele. Hann er ættaður av Sandi og býr á Signabø. Hevur sitið í nevndini hjá Starvsmannafelagnum síðani 2006.

Jens Kr. Vang

Niels á Reynatúgvu, formansvalevni.

Opinleiki millum limir og felag. Eg vil fegin hava so stutt ímillum limir og nevndina sum gjørligt. Tað skal vera lætt hjá limum at fáa fatur á nevnd og formanni, tá tey hava brúk fyri hesum.

Styrki og trúvirði. Starvsmannafelagið hevur eitt sterkt og gott umdømi í samfelagnum. Hettar eru kvalitetir, sum eru ringir at upparbeiða, men lættir at missa. Umráðandi er at varðveita hettar, fyri at okkara støða sum besta og sterkasta fakfelag í Føroyum ikki skalast.

Áhaldandi og ótroymtliga arbeiða fyri betri korum hjá limunum. Hettar er sjálsagt, men skal tó sigast, tí tað er allar fremsta málið hjá nevnd og formanni. Limirnir eru felagið.

HVAT ER GJØRT?

Samstarvið við hini fakfeløgini er endurreist. Vit fara varliga fram, og taka við læru av tí farna. Vit vilja gerast ein nógv sterkari felags eind, sum hevur størri slagkraft í samráðingum og viðkomandi samfelagsviðurskiptum.

Fakbólkar eru stovnsettir, og nakrir teirra eru virknir. Menningin av bólkunum krevur uppfylgjandi arbeiði, sum felagið tekur sær av. Hettar krevur tó áhuga og lutu frá limunum, um verulig nytta skal fáast burturúr.

Nýtt hús verður skjótt liðugt. Nevndin avgjórði at keypa Vørðsluna og byggja hana um til okkara tør. Okkara hugsan

hevur alla tíðina verið, at onnur fakfeløg skulu leiga seg inn, so at vit kunnu skapa ein fakfelagsligan depil. Hetta hevði styrkt munandi um fakfelagssamstarvið, og er hetta ítökiliga samstarvið eitt, eg hevði lagt meg eftir, sum formaður, at skipa og fremja.

HVAT LIGGUR FYRI FRAMMAN?

Samráðingar. Samstarv. Samfelagsávirkan. Limarøkt, limarøkt og limarøkt. Felagið er limirnir og einki meira enn tað. Eg vil røkka út til allar limir okkara, so at teir vita hvat teirra felag stendur fyri, og at vit eru til fyri teirra skuld.

Hettar kann gerast við áhaldandi at koma út á stovnar at vitja. Vit hava altíð kent okkum væl móttikin har vit eru komin, og eg haldi limirnir eru glaðir fyri at síggja okkum úti á teirra arbeiðsplássum. Tað grettir ikki, at hvørja ferð vit eru úti at vitja, so fáa vit okkurt at vita, sum vit annars ikki høvdu fingið bara við at sita á skrivstovuni.

Samskipti við limirnar er av størsta týdningi, fyri at vit í nevndini kunnu umboða tykkum á besta hátt. Ein intranet-skipan, har limir hava atgongd til netið hjá felagnum, hevur leingi ligið í kortunum. Hetta kundi verði eitt forum fyri limirnar at deila vitan og royndir, og har teir einkultu fakbólkarinar høvdu sínar egnu síður. Ein slík skipan hevði

fingið einstøku limirnar tættari at felagnum og hvørjum øðrum.

Keypið av LÍV skal avgreiðast, og hettar verður endaligt í vár. Ideologiskt sæð eru fakfeløgini rætti eigarin av LÍV, har allur ágóði hevði fallið aftur til trygg-ingartakaran, ístaðin fyri til onkran kapitalveitara við vinningi fyri eyga.

EG SJÁLVUR

Um eg skal lýsa meg sjálvan, vil eg siga, at eg eri pápi og maður, fakfelagsmaður, kavari, ítróttarmaður, tónleikari, seyðamaður, biksari. Aktivur, áhaldandi, áhugaður, forvitin og kappingarsinnaður.

Eri útbúgvinn datamatikari, havi akademíútbúgving í altjóða marknaðarføring, eri útbúgvinn vinnukavari, og havi skeið í samráðingarteknikki.

Mær dámar ikki at bíða ov leingi eftir úrslitum og svarum, og eg balli ikki mína meining inn í vakrar orðingar og frágreiðingar. Eg toli væl at fólk siga mær ímóti, og harvið fáa eitt kjak í gongd. Sum heild royni eg at fara við fólki, sum eg sjálvur vil, at tey skulu fara við mær.

Eg havi vitan og styrki til at fáa ætlanir settar í verk og hugskot gjørd til veruleika.

Við mær sum formanni í Starvsmannafelagnum fær tú eitt sterkt og fjølbroytt felag, ið hevur fokus á limirnar.

Gott val

Niels á Reynatúgvu

Avgerðin er tykkara

Løn og ábyrgd skulu fylgjast, trivnaður á arbeiðsplássum skal í háseti, og Starvsmannafelagið skal brúka sína ávirkan í samfelagnum. Tit eiga avgerðina og atkvøðuna – eg havi royndirnar.

Starvsmannafelagið er breitt samansett, og er tí eitt sterkt felag, ið fevnir víða. Við seinastu samráðingum megnaðu vit at fáa lønarhækking til allar limir, og lyft summar limir upp í hægri lønarbólk – og hesum skulu vit halda fram við. Men vit skulu stríðast hvønn dag, árið runt.

SKRIVSTOVUFÓLK HÆGRI LØN

Upprunin til Starvsmannafelagið, skrivstovufólkið, skal prioriterast til komandi sáttmálasamráðingar.

Skrivstovufólkini eru starvsfólkini, sum sita við allari vitanini um alt; tey eru tænastríðar hjá tær og mær, tá vit hava brúka fyrri teimum. Tey eru fólkini, ið vit fyrst síggja og hoyra, tá vit venda okkum til stovnarar. Hetta eru fólkini, sum alla tíðina skulu renna skjótari, tí spart er inn í mergin, hetta eru starvsfólkini, sum taka ringastu lortaspannina frá ónøgðum viðskiftafólkum, men hetta eru eisini starvsfólkini við lægstu lønini. Og tað kann ikki vera rætt. Tí fari eg at stríðast fyrri at bøta um lønarviðurskiftini hjá skrivstovufólkum; tit hava uppborið betri.

Av tí at vit fingur broytt viðurskiftini hjá øðrum lønarbólkum við seinastu samráðingar, er slóðað fyrri, at onnur í lægri

lønarflokum eisini verða umflokkað, ella í minsta lagi fáa eina góða lønarhækking til komandi sáttmálasamráðingar.

HÆGRI ÁBYRGD, HÆGRI LØN

Fleiri limir í Starvsmannafelagnum sita við stórari ábyrgd úti á arbeiðsplássunum, men fáa ikki meira í lønarposan av teirri orsök, tí arbeiðsgevarin heldur seg til minstulønina. Hetta má og skal broytast. Tað sigur seg sjálvt, at ábyrgd og løn mugu samsvara. Tí fari eg at arbeiða fyrri, at fólk fáa løn samsvarandi teirri ábyrgd, ið tey sita við.

TRIVNAÐUR OG STRONGD

Ein fortreyt fyrri einum góðum og meiningsfullum arbeiði, er trivnaðurin. Trivnaðarkanning og kanning av strongd eru gjørdar. Úrslitini vóru í fleiri førum ræðandi, og tí er tað at fegnast um, at Arbeiðseftirlitið uppraðfestir arbeiðsorkuna, við at seta fleiri skikkað starvsfólk í starv.

Hesi bæði álvarsmálini, trivnaður og strongd, hava eisini verið tvey av mínum hjartamállum. Eg fari at halda áfram við hesum arbeiðinum og gera mítt til, at trivnaðurin verður settur í háseti á øllum stovnum og fyrirøkum, og at tað

framvegis verður arbeitt við at betra um arbeiðsviðurskiftini hjá limum felagsins.

ALMENNUN PARTAFELØGINI

Almennu partafeløgini, har fleiri av limum felagsins arbeiða, eru ikki fevnd av almennu innlitslógini og fyrisingarlógini. Tað merkir, at starvsfólkini ikki eru starvssett á jøvnum føti við onnur á almenna arbeiðsmarknaðinum. Eisini merkir tað, at ikki ber til at fylgja við hvussu feløgini arbeiða. Tað er púra burturvið, at feløg, sum tað almenna eigur, kunnu vera ein statur í statinum; tí mugu vit broyta lógina, so starvsfólk verða javnsett og feløgini koma undir fyrisingar- og innlitslógina. Arbeiðsgevarin og sáttmálaparturin er hin sami óansæð og tí eiga rættindi og skyldu eisini at vera tey somu.

Súni Selfoss er 51 ára gamal og starvast dagliga sum savnsvørður í Kringvarpi Føroya. Hann er ættaður og búsitandi í Sørvági. Hevur sitið í nevndini í Starvsmannafelagnum frá 2000 til 2006 og frá 2007 til dagin í dag, síðani 2008 sum næstformaður í felagnum.

Jens Kr. Vang

Súni Selfoss, formansvalevni.

STARVSMANNAFELAGIÐ SKAL HAVA ÁVIRKAN Á SAMFELAGIÐ

Fakfelagsarbeiði hevur altíð havt mín stóra áhuga. Frá barnsbeini av havi eg lært hvussu umráðandi tað er at verja rættindini hjá løntakarum. Samhaldsfesti er fortreytin fyri, at arbeiðsmarknaðurin virkar til fulnar. Eg brenni fyri fakfelagsarbeiðinum. Tað er ikki bara til lønar-samráðingar, at vit skulu stríðast, men hvønn dag, árið runt. Tí er umráðandi við einum virknum og sjónligum felagi. Við mær sum formanni, kunnu tit vænta ein meira sjónligan formann bæði á politiska pallinum, í miðlunum og ikki minst millum limirnar. Hetta merkir ikki, at Starvsmannafelagið skal hava ein politiskan lit, men ein fakfelagslit. Vit skulu gera vart við okkum, tala at, rósa, samstarva og mótmæla. Vit eru ein týðningarmikil liður í demokratiska samfelagnum og mugu tí gera vart við okkum. Tað fer at gagna okkum øllum.

STARVSMANNAFELAGIÐ ER TYKKARA FELAG

Rættuliga nógv mál koma inn til felagið. Ætlanin hjá mær er at stytta avgreiðslutíðina munandi, har tað ber til, so tað verður borið skjótari at. Eisini skulu vit

hava fasta telefónitíð til lögfrøðing, tryggingarráðgeva og sosialráðgeva eftir vanligu arbeiðstíð. Limirnir í Starvsmannafelagnum skulu altíð kenna tað soleiðis, at Starvsmannafelagið er teirra fakfelag. Tað skal verða attraktivt at verða limur í Starvsmannafelagnum, tað er her tú fær mest fyri limagjaldið.

Felagið hevur eina ógvuliga góða og professionella umsiting, sum, saman við formanninum, tekur sær av øllum viðurskiftum hjá limunum. Verið eg valdur, fari eg at lata fyrisitingin taka sær av administriva partinum, í stóran mun. Hinvegin fari eg í høvuðsheitinum at taka mær av tí fakfelagspolitiska arbeiðinum. Tað merkir, at felagið verður sjónligari, bæði millum limir og úti í samfelagnum.

EG HAVI ROYNDIRNAR, TIT HAVA ATKVØÐUNA

Eftir nógv ár, sum aktivur fakfelagsmaður, fyrst sum álitismaður og síðani sum nevndarlimur, harav átta tey seinastu árin, sum næstformaður, havi eg fingið nógvar royndir.

Eg havi altíð verið ein aktivur nevndarlimur, eri ikki bangin at taka ábyrgd og bjóða meg fram. Sum næstformaður havi eg eisini verið virkandi formaður í styttri tíðarskeið.

Eg havi upparbeitt mær eitt gott netverk bæði her í Føroyum og í Norðanlondum. Eri í lötuni formaður í norðurlenska fakfelagssamstarvinum NTR, sum umboðar uml. 320.000 limir úr Norra, Svøríki, Danmark, Íslandi og Føroyum. Vit skulu millum annað standa á odda fyri norðurlensku ráðstevnuni, sum verður í Føroyum í apríl.

Alla tíðina, heilt frá fyrstan tíð, havi eg roynt at førleikament meg fyri at gera meg betur føran fyri at røkja uppgávuna, sum nevndarlimur og næstformaður.

Eg havi m.a. skeið í Samráðingarteknikki, Arbeiðsrætti, Starvsfólkaløgrfrøði (HR), útbúgving sum Vaksunundirvísari frá LO skúlanum í Helsingør, útbúgving sum Konfliktloysari frá Center for Konfliktløsning á Frederiksberg og nú taki eg Akademiútbúgving í Leiðslu á Føroya Handilsskúla; eg mangli eitt modul av fimm áðrenn høvuðsuppgávuna.

Við mær fáa tit ein formann, ið hevur praktisku royndirnar við fakfelagsarbeiði. Eg bjóði meg fram at stríðast fyri tykkum.

Eg havi royndirnar, tit hava atkvøðuna.

Súni Selfoss

Seks vilja verða nevndarlimir

NEVNDARVALIÐ: Áhugin at koma í nevndina í Starvsmannafelagnum er óvanliga stórus hesaferð. Tveir nevndarsessir standa fyri vali. Tríggjar kvinnur og tríggir menn bjóða seg fram

Valevnini, sum stilla upp eru:

- Harald H. Haraldsen, starvast á Landssjúkrahúsinum.
- Alma Hansen, starvast á Tannlæknastovuni hjá Tórshavnar Kommunu.
- Hilmar Augustinussen, starvast á Gjaldstovuni.
- Jóngerð Simonsen, starvast á Akstovuni.
- Gunnar Hjelm, starvast á Sjúkraflutningstænastuni á Landssjúkrahúsinum.
- Karin Jacobsen, starvast hjá Tórshavnar kommunu.

Limir Starvsmannafelagsins á endastigi

Harald H. Haraldsen, valevni til nevndina

Eftir áheitan frá limum havi eg valt at stilla upp til nevndarvalið í Starvsmannafelagnum hesaferð.

Um meg sjálvan er at siga, at eg starvist á Teknisku deild á Landssjúkrahúsinum, havi verið álitisfólk í mong ár og eri 1. tiltakslimur í nevndini hjá Starvsmannafelagnum.

Eg eri áhugaður í fakfelagsarbeiðinum hjá felagnum og meini at tað eru fleiri mál at taka hond um.

Her kann nevnast eitt mál, sum eg serliga brenni fyri, og tað er lønarviðurskiptini hjá teimum limum felagsins, sum

eru endaðir á endastigi í lønartalvuni, har tey síðan verða hangandi ár aftaná ár. Havandi í huga at hetta eru limir, sum við sínum áralongu royndum á arbeiðsplássinum hava vunnið sær vitan og førleikar, so er hetta ikki gott nokk, fyri ikki at siga órættvist. Her eigur okkurt at henda!

Sjálvur havi eg á fleiri fundum í felagnum víst á málið og heitt á nevndina um at fáa gjørt nakað við hesi viðurskipti, men enn er einki hent.

Eisini eru ætlanir frammi um at fara í gongd við at gera nýggjar lønartalvur. Tað ljóðar áhugavert, og kundi eg væl hugsað

mær at fingið møguleikan at verið við í tí arbeiðinum.

Fari við hesum at biðja um tykkara stuðul til nevndarvalið á aðalfundinum hjá Starvsmannafelagnum tann 5. mars 2016.

Góðu limir – gott val.

Samanhald í fremstu røð

Alma Hansen, vaelevni til nevndina

Tíðarandin í samfeløgum rundan um okkum er, at fakfeløg skulu niðurlaðast í størri og størri mun. Valdið skal savnast hjá nøkrum fáum, so lættari gerst at stýra. Politikarar og arbeiðsgevarar fáa lættari teirra áhugamál ígjøgnum, tí teir duga at seta limirnar upp ímóti eignum fakfelag. Tað skal ikki vera nakað krav, at tú ert limur í nøkrum fakfelag á arbeiðsmarknaðinum. Tú skalt eiga alla lönina, tú forvinnur.

Tað ljóðar sum søtur tónleikur í mongum oyrum, tí nógv er at gjalda hjá løntakarum; teir kunnu einki draga frá ella fáa eitt partafelag/virki at gjalda fyri seg. Kunnu vit sleppa undan at gjalda til fakfelagið, so eiga vit meira eftir í lønarposanum.

Men – hvør skal arbeiða fyri teg, tá ósemjur stingast upp, ella tú heldur, at ov lítið er í lønarposanum, og tú tí vilt hava lønarhækking? Hvør skal hjálpa tær við at verja vunnin rættindir o.s.fr.?

Í lötuni eru vit so heppin, at oljuprísurin er farin nógv niður, so tann útreiðslan hjá okkum løntakarum er munandi minni; men hvat gera landsins kosnu menn? Pengar mugu fáast í landskassan! Teir hækka avgjaldið á brennievni. Har

fór so tann sparingin. Og nú verður tosað í ramasta álvara um, at nøkur vælbjargað skulu sleppa undan at gjalda fullan prís fyri el-orkuna, tí tað eru jú bert tey, ið hava ráð til tær íløgur, sum geva avslátturin. Hvør man rinda fyri hann?

Við verandi sáttmála var ein lætti hjá okkum løntakarum at hóma, men leingi sluppu vit ikki at fegnast um hann, áðrenn avgjöld vóru lögð á okkum.

Tað er tó at gleðast um, at ein lítil skattalætti kom til tey lág- og miðalløntu.

Nú, tá teir tyngru lønarbólkarnir blivu lyftir upp, má tíðin vera komin til at lyfta teir lægru bólkarnar upp eisini.

Vit mugu eisini hugsa um eftirlønina, sum nú er forskattað og álögð eina skatta-hækking á 5%.

Verður 15 % í eftirløn nøktandi í framtíðini? Grundupphæddin í fólkpensjónini verður skorin niður, og hvør veit, um ískoytið verður tað næsta.

Eftir áheitan frá mínum starvsfeløgum, havi eg valt at bjóða meg fram at koma í nevndina, og at arbeiða fyri øllum limum felagsins í sama góða fakfelagsanda, sum Starvsmannafelagið stendur fyri.

Eg eri 53 ár, búgvi á Skála, eri gift, eigi 3 børn og eitt ommubarn og arbeiði

sum tannrøktari í barnatannrøktini hjá Tórshavnar Kommunu.

Fakfelagsarbeiði hevur altíð havt mín stóra áhuga. Havi sitið triggjar setur í nevndini hjá Tórshavnar kommunala starvsmannafelag (TKST), áðrenn samanleggingina við SF, mest av tíðini sum skrivari; eisini havi eg afturvendandi verið álitisfólk á mínum arbeiðsplássi í fleiri ár. Haraftrat havi eg verið í onkrum arbeiðsbólki hjá SF. Eg meti meg tiskil hava ávísar førleikar til at bjóða meg fram sum vaelevni til nevndina í Starvsmannafelagnum.

Okkara felag. Mítt og títt felag

Hilmar Augustinussen, valevni til nevndina

Eg vil her við bjóða meg fram sum valevnið til nevndina í Starvsmannafelagnum.

Eg haldi meg hava tær royndir og vitan, ið skal til fyri at vera við til at manna nevndina í felagnum, og eri ikki bangin fyri at siga tað, ið skal sigast, tá ið tað skal sigast.

Starvsmannafelagið var har, tá ið eg hevði brúk fyri tí, og tí vil eg eisini vera har, um felagið hevur brúk fyri mær.

Starvsmannafelagið er í dag eitt felag við gott 2.000 limum, ið hava omanfyri 300 ymisk starvsheiti.

Eg havi sjálvandi mínar meiningar um, hvussu felagið skal virka og hjálpa sínum limum best. Tað er nakað nógvt at lista tað upp í einum lesarabrævi, men í stuttum skal eg viðgera okkurt.

Skilligt er, at í einum felagi við so nógvum limum, eru sera ymisk áhugamál – tað verið seg arbeiðs- og politisk áhugamál. Vit skulu so vítt sum gjørligt ikki blanda okkum í partapolitikk, men arbeiðsmarknaðarpolitikk skulu vit hava eina meining um.

Vit mugu tryggja, at limir okkara hava best møguligu umstøður, og at gjaldið fyri gjørdar arbeiði er rættvíst og á einum sovorðnum støði, at livast kann av tí.

Vit mugu fyri alt í verðini sleppa undan, at vit her í Føroyum fáa nøkur fólk, ið kunnu metast sum „Working Poor“. Hetta er vorðið eitt ikki óvanligt hugtak seinastu árinum. Fólk, sum arbeiða fullan dag, men ikki fáa endarnar at røkka saman, fyri ta lønina tey fáa. Gjógvinn millum rik og fátøk er tíanverri eisini víðka nógvt her á landi.

Tað er í dag ikki nokk bara at yvirliva, vit mugu eisini kunna liva.

Tað finnst millum øll norðanland ein sokallað „dupultskatta-avtala“. Endamálið við henni er í høvuðsheitinum tann, at peningur bert skal skattast einaferð.

Vit, limir í Starvsmannafelagnum, kundu gott brúkt eina sovorðna avtalu við Fíggjarmálaráðið. Skilt á tann hátt, at vit longu hava goldið skatt at tí peningi, ið er í okkara verkfallsgrunni. Og um vit fara í verkfall, verður peningurin, ið vit fáa útgoldnan, skattaður enn eina ferð. Hetta kann ikki vera rætt.

Hetta mugu vit fáa gjørt eina avtalu um. Vit gjalda jú part av okkara egnu lønarhækking, um so kann sigast!

Part av limagjaldinum skattafrítt, ella limagjaldið niður og útgjaldið skattafrítt. Hetta má verða eitt mál at arbeiða við.

Eitt annað er flyting av fólkum. Hvørja ferð vit fáa eitt nýtt Landsstýri, verða fólk og stovnar flutt – fara í tvíningar ella tað ið verri er.

Tað kann ikki vera meiningin, at okkara limir enda sum bøndur í einum talvi, ið skal fáa samgonguna at ganga upp. Seinasta kanningin hjá Starvsmannafelagnum vísti klárt, at strongd er í ferð við at gerast ein trupulleiki hjá okkara limum og hetta bótir ikki um.

Tað má finnast ein meira smidligur háttur, enn hetta.

Hetta skal samstundis verða ein áheitan til allar limir um, at mæta á aðalfundi og gera sína stemmu galdandi. Tí um vit standa sama, so eru vit við til at mynda okkara arbeiðspláss og við til at gera Føroyar til eitt so gott land sum gjørligt, fyri okkum øll.

Starvsmannafelagið er slóðarin

Jóngerð Simonsen, vafevni til nevdina

Tá eg nú valdi at stilla upp til nevdarval hjá Starvsmannafelagnum er tað tí, at eg altíð havi verið áhugað í fakfelagsarbeiði og korunum hjá lønmóttakarum. Eg havi fylgt sera væl við, hvat rørir seg innan fakfelagsrørsluna og eisini í politiska landslagnum.

Mangan havi eg sitið og verið ónøgd við, at meira ikki hevur verið gjørt til tess at vinna okkum betri sømdir og at fáa skapt størri vælvild um tað, sum hendir innan okkara øki. Á tí stóra politiska pallinum verða avgerðir tiknar, uttan at at vit á gólvinum yvirhøvur eru við. Sigast kann, at tá ið farna samgonga fyrilítarlest fór at forskatta eftirlønir uttan at ráðføra seg við tey, sum høvdu uppspart hesar, gjørdist kosturin ov herskin fyri meg. Tað, sum eg tó einamest var mest vónbrotin av, var, at Starvsmannafelagið ikki meldaði greitt út, at felagið ikki góðtók hesa órættvísu gerð. Ivaleyst hevði landsstýrið kveistrað øll ráð til viks, men eitt felag við 2.000 eftirlønarnagnarum, sum vísir tenn, kundi kanska fingið onkran í farnu samgongu at rist í brókunum!!

Eitt, sum eg vil arbeiða fyri, er at fáa umbólkað starvsfólk, sum hava verið í sama bólki í fleiri ár; hetta kann og eigur at gerast meira smidligt. Eisini vil eg arbeiða fyri at fáa fleiri lønarstig í sáttmálan, so tey, sum hava verið standandi á sama lønarstigi í fleiri ár, fáa møguleikar at flyta seg uppeftir á lønarstiganum. Ein politikari segði so erpin, at hetta vóru bara gólvfólk. Men eingi hús kunnu nýtast uttan gólv er í, var kanska tað rættasta at siga.

Eitt, sum kann betrast, er limarøkt. At vera um limirnar fær teir at gerast áhugaðar í felagnum og eisini at kenna seg sum virknan part av tí. Áhugin til at luttaka má birtast og styrkjast, og tað er eyðvitað ein uppgáva, nevdin má standa á odda fyri. Mín partur skal ikki standa eftir.

Starvsmannafelagið keypti Vørðsluna, eitt spennandi prosjekt, sum er um at vera liðugt. Keypið gjørdist væl dýrari enn væntað, men ognin kann afturfyri skapa inntøkur til felagið við eitt nú leigumálum av avlopsplássi. Víðkaða ognin opnar fyri

fjølbroyttum møguleikum – bæði fyri limum og eisini øðrum áhugaðum þørtum. Eg haldi, at ognararnir, t.e. limirnir eiga at vera spurdir um, hvussu teir halda, at ognin best kann gagnnýtast. Nevndin eigur at viðgera innkomin uppskot og so taka avgerðir, sum gagna flestu limum.

Starvsmannafelagið stendur á odda í lønarsamráðingum, og skuldi hetta givið felagnum ein fyrimun. Hesin er ikki altíð brúktur til fulnar, men tað eigur og má hann til næstu sáttmálasamráðingar.

Starvsmannafelagið leggur lunnarnar, felagið er slóðarin í fakfelagsrørsluni. At leiða slíkt felag og sita í nevdini krevur, at ein røkkur út til hvønn einstakan lim, lurtar og tekur avgerðir, sum øll kenna seg aftur í.

Verði eg vald, vil eg gera alt til tess at røkka hesum setningi.

Ein sterk fakfelagsrødd

Gunnar Hjelm, vafevni til nevndina

Ein sterk fakfelagsrødd stillar upp til nevndarvalið tann 5. mars 2016

Góðu tit øll, sum eru limir í Starvsmannafelagnum. Eg vil bjóða meg fram til, at umboða tykkum til komandi nevndarval tann 5. mars 2016. Eitt sovorðið val kemur ikki av sær sjálvum. Tí vil eg heita á tykkum, um at gera tykkara atkvøðu galdandi. Eg havi brúk fyri tykkara stuðli, um vit saman skulu røkka hesum máli.

EITT SINDUR UM MEG SJÁLVAN

Eri 51 ára gamal og búgvi í Havn. Eigi 3 børn, eri giftur Helen á Lakjuni og saman eiga vit Teu, sum er 2 ára gomul.

Eg havi starvast í Danmark, sum portørur í 15 ár. Har var eg álitismaður fyri fleiri enn 100 portørum í uml. 4 ár. Tey seinastu 12 árin havi eg starvast innan Sjúkraflutningstænastuna í Føroyum. Í 3 ár arbeiddi eg sum ambulansviðgeri á Suðuroyar Sjúkrahúsi. Tey seinastu 9 árin havi eg starvast sum varaleiðari á Sjúkraflutningstænastuni á Landssjúkra-

húsinum, har eg eisini eri varaálitisumboð fyri leiðsluna.

Eg havi stóran áhuga fyri fakfelagsarbeiði, og vil eg lova tykkum, at vera ein eldsál fyri tykkara áhugamál, um tit velja meg inn í nevndina tann 5. mars. Eg vil gera mítt allarbesta fyri at fáa fakfelagsandan enn sjónligari, enn hann er í dag. Fakfelagsarbeiði liggur mær tætt inn at hjartanum, og vil eg arbeiða hart og konstruktivt fyri okkara limir. Hetta fyri at fáa tað úrslit limirnir hava uppiborið í gerandisdegnum.

SAMANHALD GEVUR ÚRSLIT!

Eitt gott dømi uppá hvussu umráðandi tað er, at fakfelagsandin er í hásæti.

Fyri fáum árum síðani tóku starvsfólkini á Sjúkraflutningstænastuni stig til at taka stríðið upp við Havnar Arbeidsmannafelag, um at melda seg úr felagnum, og skifta yvir í Starvsmannafelagið. Hetta bleiv gjørt fyri at betra um okkara viðurskiftir innan okkara øki.

Tað var ein harður kampur, men tað eydnaðist okkum, at gerast limir í Starvsmannafelagnum og fáa nýggjan sáttmála við Fíggjarmálaráðið. Her var eg ein av eldsálunum, fyri at fáa fakfelagsskiftið á mál. Tað sum eyðkendi okkum, var samanhaldið. Vit stóðu sterk saman um okkara mál og vildu ikki gevast – og tað gav úrslit.

Latið okkum standa sterk saman um felagið og ongantíð gloyma stríðsandan.

Bliðar heilsanir
Gunnar Hjelm
Eysturstræti 21
100 Tórshavn
tlf. 234602

Trý ár afturat – trý høvuðsmál

Karin Jacobsen, valevni til nevndina

Nú nevndarval er aftur, bjóði eg meg fram at umboða limir felagsins í trý ár afturat.

Seinasta skeið hevur verið eitt spennandi skeið í nevnd felagsins, m.a. við sáttmálasamráðingum. Fyri fáum mánaðum síðani gjørdi felagið nýggjan tvey ára sáttmála við Fíggjarmálaráðið og Kommunala Arbeiðsgevarafelagið. Ein tvey ára sáttmála, sum umframt eina lønarhækking, eisini hevði við sær, at fleiri fakkbólkar vórðu lyftir hægri upp á lønarstigan.

Tað eru kortini onnur viðurskifti, ið eg fegnist eins nógv um í nýggja sáttmálanum, og eydnast mær at fáa enn eitt skeið í nevnd felagsins, fari eg serliga at arbeiða við hesum trimum málum:

- Eina endurskoðan av lønarlagnum hjá fleiri starvsfólkabólkum
- Eitt betri arbeiðsumhvørvi
- Førlíkamenning av øllum starvsfólkum

Starvsmannafelagið legði í sáttmálasamráðingunum stóran dent á at fáa omanfyreivndu trý viðurskifti við í sáttmálan, og partarnir hava nú bundið seg til at arbeiða við hesum málum komandi sáttmálaskeið.

Arbeiðið við at endurskoða lønarbygnaðin hjá ymiskum starvsfólkabólk-

um á kommunala økinum byrjar beinanvegin, og ætlanin er at hetta arbeiðið skal vera liðugt áðrenn 1. oktober 2016. Sum dømi kunnu nevast starvsfólk við tekniskum útbúgvingum og skrivstovufólk.

Eitt gott og mennandi arbeiðsumhvørvi er avgerandi fyri, at starvsfólk og leiðsla trívast. Í sáttmálaskeiðnum vilja partarnir seta fokus á at stimbra arbeiðsumhvørvi, undir hesum eisini sálarliga arbeiðsumhvørvið. Er arbeiðsumhvørvið ikki nóg gott – eitt nú sálarliga – kann hetta elva til størri sjúkrafráveru, mistrivna, at fólk fara úr starvi, og at arbeiðsuppgávur ikki verða loystar nóg væl.

Staðfest verður í ískoytinum til semjuna millum Starvsmannafelagið og KAF, at felags eyðkenni fyri arbeiðspláss við góðum arbeiðsumhvørvi er, at fylgjandi eyðkenni ganga aftur: Álit, sínámillum virðing og viðurkenning.

Fyritreytin fyri hesum er eitt gott samstarv og leypandi samskipti millum starvsfólk og leiðslu. Í sáttmálaskeiðnum binda partarnir seg til at stuðla átøkum, ið fremja eitt gott og mennandi arbeiðsumhvørvi. Kunningaráttøk skulu gerast hesum viðvíkjandi, vegleiðingar skulu gerast umstrongd og sjúkrafráveru, ið raka nógv av okkara limum, og álitisfólk skulu á skeið, hvussu tey kunnu fremja eitt gott

og mennandi arbeiðsumhvørvi saman við starvsfólkum og leiðslu.

Umframt arbeiðsumhvørvi skal serligur dentur leggjast á strategisku førlíkamenningina av hvørjum einstøkum starvsfólki í hesum sáttmálaskeiðnum. Staðfest er, at tað er av alstórum týðningi fyri menningina av almennu fyrisitingini, og fyri at verða ein áhugaverdur arbeiðsmarknaður, at stovnarnir regluliga og áhaldandi stinga út í kortið, leggja ætlanir og førlíkamenning starvsfólk samsvarandi. Á arbeiðsplássinum eru álitisfólkini bindiliðið millum leiðslu og starvsfólk og hava regluliga uppfylging við leiðsluna, um at strategiska førlíkamenningin virkar eftir ætlan.

Uppgávan hjá nevndini er at tryggja, at sáttmálin verður fylgdur, og komandi trý árin fari eg serliga at leggja dent á hesi trý omanfyreivndu viðurskifti, ásannandi hvussu stóran týðning hesi hava fyri tykkum limir. Vísa tit mær álit á nevndarvalinum, eri eg til reiðar at fara eldhuga til verka.

ER TAÐ IKKI STRÆVIÐ AT KOYRA?

Tað hevur verið afturvendandi spurningurin, síðani eg fyri hálvumøðrum ári síðani samdist við meg sjálvan um, at ein tilvera, sum í stóran mun snýr seg um at rinda lán, ikki appelerar til mín, og flutti á bygd.

RÚNI JÁKUPSSON

Tað merkir, at eg nú skal koyra eina løtu eyka hvønn dag. 25 minuttir hvønn vegin.

Fyrstu túrarnir kendust drúgvir. Sami teinur frá a til b. Monotont, keðiligt og eitt sindur hópisleyst.

Men so kom eg í tankar um, at hetta í veruleikanum er ein løta, ið eg eigi fyri meg sjálvan. Tíð, sum kann brúkast til júst tað, eg vil. Eitt frírúm.

Bráðliga læt fagri podcast-heimurin seg upp. Eitt ótømandi hav av sendingum um øll hugsandi og óhugsandi evni, sum kunnu njótast tá hugurin er til tess. All Songs Considered, Ted Radio Hour, Mennesker og medier, Fresh Air og Arsecast. Hetta eru nøkur podcast,

sum hoyrast, tá mín svart Suzuki koyrir gjøgnum Sundalagið.

Eri farin at lurta eftir fløgum aftur. Ikki bara einstøkum sangum men heilum verkum.

Hevur tú tjeikkað ta nýggju hjá Sufjan Steevens: Carrie & Lowell? Ómetaliga góð og skal hoyrast í síni heild. Kátir Kallar hava givið eina herliga fløgu út. Kendir føroyskir sangir í jazzbúna. Frá líkt. Og Currents hjá australska bólk-inum, Tame Impala. Sum um Hall & Oates fóru í eina tíðarmaskinu og lendu í okkara døgum. Eminent.

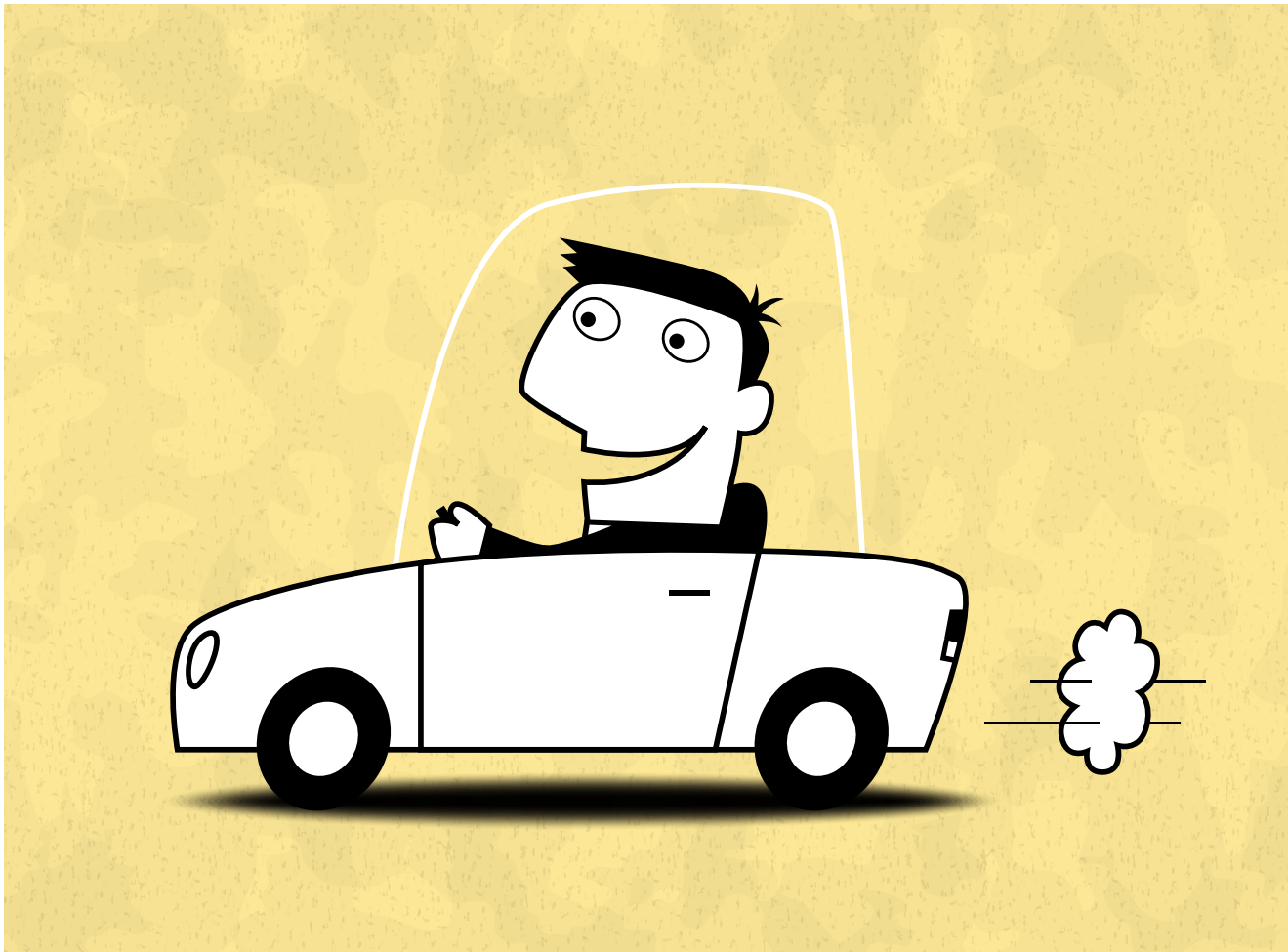
Aðruhvørja viku eru døturnar við á ferðini, og tá eru koyritúrarnir øðrvísi. Á morgni verður dagurin, sum liggur fyri

Er tað ikki strævið at koyra?

Tvørturímóti.

Koyritúrurin er gávan, sum blívur við at geva.

framman, umrøddur, og á heimferðini venda vit tí, ið er hent.

Onkuntíð spæla vit tónleik fyri hvørjum øðrum. Nýggjastu popphittini ljóma úr teldlinum hjá elstu, og eg leggi nakrar eldri klassikarar á. Royni líkasum at bera arvin víðari.

Okkurt hjá Leonard Cohen er, til mín stóru gleði, fallið í góða jørð um allan bilin, men Dio verður á baksetrinum hildin at vera beinleiðis kiksaður. Tað kendist sum eitt verbalt uppercut at fáa serverað.

Hinvegin eri eg heldur ikki eri so bergtikin av øllum, sum Selena Gomez letur úr hondum. Støðan er 1 – 1.

Hetta er tó góður heilivágur ímóti herviligu nostalgibasilluni, ið er ein støðug hótan hjá fólki í mínum aldri. Tá smíttan hevur fingið fastatøkur, byrjar sjúklingurin at dyrka alt, ið var modernað, tá hann var tannáringur. Brátt missir hann evnini at hoyra dygd í tónleiki, sum er yngri enn fimm ár.

Eitt lítið rúm undir útvarpinum er nú á tremur við dimsum, sum tantráður

er spentur tvørturum. Nakað, sum ofta varð gloymt í gerandisdegnum, er vorðin ein natúrligur partur av koyrirutinuni. Næstan meditatívt er tað. Eisini tannlæknin feignast og var gávumildur við superlatívum á míni seinastu vitjan í stólinum.

Viðhvørt er bara friður. Eingi sms, einki Facebook, Instagram, Periscope ella Twitter. Einki samband er við farteleson í lötuni. Tøgn.

Kenni eg á mær, at pulsarin er í hægra lagi, verður 4, 7, 8-skipanin brúkt. Tað er doktari á lærda háskúlanum, Harvard, sum hevur ment hana – og hon riggar.

Anda inn gjøgnum nösina, meðan tú telur upp í fýra. Halt ondini og tel upp í sjei og blæs síðani út ígjøgnum munnin, meðan tú telur upp í átta. Endurtak nakrar ferðir og slepp øllum órógvandi tonkum. Nýtt menniskja tá venjingin er av.

Og so alt, sum sæst gjøgnum bilrútin. Seyðurin, ið krokar í buss-skýlinum Norði í Sundum, ravnarið á Sandvíkum og

ikki minst fossarøðin millum Sund og Kaldbaksbotn. Oftast fattir og ernir men stundum brúsanði og ótamdir.

Onkrar keðiligar lötur kunnu koma fyri. Treyðugt so. Tú venur teg skjótt við, at hasarderadar yvirhálingar eru gerandiskostur, at summi halda, at hóskaandi frástoða frá títinum baklyktum er smáir tveir metrar og regluliga síggjast akførini, ið hava sett sær fyri, at 60 km/t er rætta ferðin uttanbýggja.

Hetta eru góð høvi at venja tolsemi.

Hyggjuráðini hjá fólki, sum koyra til Havnar, eru ikki at koma til høvuðsstaðin í tíðarskeiðnum 7.50 til 8.05 gerandisdagar. Tá er fullkomið og totalt ferðslukaos, ið kann fáa eitthvørt blóðtrýst upp í reyða feltið. Far frá húsum eitt lítið sindur fyrr, ella seinni, so gongur tað sum smurt.

Er tað ikki strævið at koyra? Tvørturímóti. Koyritúrurin er gávan, sum blívur við at geva.

EFTIR ARBEIÐSTÍÐ

Marni savnar fótbóltshagtøl

Á www.faroesoccer.com, sum sá dagsins ljós í 2010 fært tú mangt at vita sum tú ikki finnur aðrastaðni

---

Marni Mortensen í Hoyvík hevur seinastu 10 árin leitað ígjøgnum og skrásett ikki færri enn 17.000 dómarseðlar, 7.000 leikarar, harav 2.500 við vangamynd, 2.000 dómárar og venjarar. Upplýsingar um alt hetta finnur tú á hansara heimasíðu, sum er knýtt at einum dátugrunni. Keldurnar, hann hevur nýtt, eru dómáraseðlar, skipanir og ársfrágreiðingar, og harafturat gerðabøkurnar hjá ÍSF og fleiri av feløgnum. Umframt hetta eru eisini tær ymisku fótbóltsbøkurnar komnar væl við eins og ymiskar feroyskar og útlenskar heimasíður og heimildarfólk millum leikarar, venjarar, dómárar og onnur. Við talgildingini hjá Landsbókasavninum av feroysku bløðunum gjørdist tað nú munandi lættari at leita har, sigur Marni.

Saman við Eyðuni Lamhauge, sum hevur tikið sær av forritanini, eru skrásettir allir dystir, sum FSF setir útbúnar dómárar til. Tað verið seg í Effodeildini, 1., aðru og U18 deildini hjá monnum, kappingini um løgmansteypið, U18 steypa-

kappingina, Stórsteypið, og 1. deild og steypakappingini hjá kvinnum. Men ikki nóg mikið við tí. Á heimasíðu hansara finna vit eisini feroysku dystirnar hjá monnum og kvinnum í Evropa Cup, allar almennar landsdystir hjá kvinnum, monnum og ungdómsdeildum eins og feroyskar dómárar, sum hava dømt altjóða dystir.

Marni sigur, at hann leggur stóran dent á bert at borðreiða við neyvum og sonnum upplýsingum, tí hann visti frá byrjan, at hendan heimasíðan fór at verða nógv brúkt sum grundarlag hjá eitt nú ítróttaskrivarum og øðrum við.

Skrivstova hansara er stúgvandi full av øllum hugsandi og óhugsandi tilfari, sum hevur við fótbólt at gera. Marni ásannar, at hetta frítíðarítriv hansara fer við sera nógvari tíð, men tað er, sum vera man, áhugin sum drívur verkið, og so er eingin annar, sum fæst við júst hetta. Tað ger tað sjálvandi upp aftur meira spennandi, og hagtølini og myndirnar eru jú eisini partur av søguni hjá øllum feroysku feløgnum, sigur Marni.

Hóast Marni fyrst av øllum tekur sær av at skráseta ymisk úrslit og og aðrar heilt konkretar upplýsingar um ymsu dystirnar, so er hann eisini áhugaður í at frætta okkurt søguligt frá teimum ymisku feløgnum. Og eldri myndir, serliga andlitsmyndir, hava stóran áhuga, men tað er aloftast lættari sagt enn gjørt. Hann vitjar bæði feløg og einstaklingar kring landið, og fær mangan bæði stuttligar og spennandi søgur at vita, men mangar av hesum eru ikki nóg neymar til at hann kann brúka tær á heimasíðuni. Her skal bert vera fakta, slær hann fast.

Marni greiðir frá at umframt tað, sum teir borðreiða við í dag, hava teir eisini spennandi framtíðarætlanir við FaroeSoccer. Teirra vón er, at FaroeSoccer fer at vera ein miðstöð fyri álitandi hagtøl hjá øllum, sum hava áhuga fyri feroyskum fótbólti, ikki minst feløgnum, Fótbóltssambandinum, fjølmiðlunum og fjepparum.

Hetta frítíðarítriv hansara
fer við sera nógvvari tíð,
men tað er, sum vera man,
áhugin sum drívur verkið

---

51 ára gamli Marni Mortensen við telduni sum goymir eina ørgrynnu av áhugaverdum upplýsingum um føroyskum fótibólt. Hann heitir staðiliga á fólk, sum hava nakað at leggja afturat ófullfíggaðum upplýsingum á heimasíðuni, at boða frá tí. Marni er HB-ari um ein háls og hevur eisini sjálvur spælt við HB, umframt verið nevndarlimur í felagnum

Vit hava deilt vinningin millum allar kundar okkara í 50 ár

– og tí halda vit fram við